

„Delo,“ „varčnost“ in „poštenost“ niso tujke

Začetek leta je še tako blizu, da terja nekaj načelnih misli, četudi naj bi prav letos čim bolj in čim prej prešli od načel k vsakdanji praksi.

Opozoril o resnosti gospodarskega položaja je bilo toliko, da se ga najbrž zavedamo vsi: odprli smo se v svet, zato do neke mere delimo njegovo uso-

do v dobrem in slabem, imamo pa vendarle našo lastno sami v rokah.

Pred leti, nekje na začetku stabilizacijskih prizadevanj je iz male Kroke prišla ponudba: »Tovariši, povejte, koliko prostih sobot moramo delati za stabilizacijo — in bomo.« Položaj še ni bil tako resen kot danes, zato je ponudba ostala brez odmeva. Toda ostala je kot dokaz, da so se naši delavci pripravljali spoprijeti z vsakršnim težavami. Prav tako majhno Kovinarstvo je z udarniško akcijo lansko jesen samo sebi prihranilo nekaj milijonov. — Spet nov dokaz, da zares vsakdo lahko prispeva k stabilizaciji.

Če so rezerve v peš hoji, bomo verjetno spet znali več hoditi peš. Če so v reprezentanci, bomo ponudili gostom več prijazne besede pa manj uvoženih pijač, če so v dragih proslavah, se bomo pomembnih obletnic spomnili iskreno, a bolj skromno.

35-letnica osvoboditve je kot nalašč priložnost, da oživimo v spominu veliki čas, ko smo bili ponosni, a revni, ker je bilo skoraj dobesedno treba začeti

graditi iz nič. In smo zgradili, da imamo danes kaj pokazati, da se v svetovni lestvici držav uvrščamo med srednje.

Ali smo z vedno višjim standardom sami sebe hkrati tudi razvabili in do katere mere, je seveda vprašanje, na katerega lahko odgovori vsak sam. V dneh pred prazniki, ko smo nakupovali jedi in pijače, TV ni čisto slučajno stregla z naslednjimi grozljivimi podatki:

— v letu 1979 je na svetu umrlo 49 milijonov ljudi zaradi lakote,

— v letu 1980 bo od lakote umrlo 12 milijonov otrok,

— poprečna življenjska doba v mnogih nerazvitih državah je okoli 40 let, itn. itn.

V primerjavi s to bedo smo pravi bogataši in bomo še zmeraj, četudi se morda v dobro vseh odgovemo kakšni luksuzni dobrini. In če prisluhnemo besedam v govorih in člankih naših vodilnih državnikov, za katere celo še nihče ni izumil tujk: »delo«, »varčnost«, »poštenost«. — Pa se nam ne bo treba bati ne leta 80 in ne naslednjih.

Nabava in prodaja doma, uvoz, izvoz

NABAVA NA DOMAČEM TRGU

Zmanjšanje zalog starega železa v novembru za več kot polovico je posledica močnega nihanja preskrbe s starim železom na celotnem območju SFRJ. Vzrok za to je treba iskati v zmanjšanju uvoza, večji porabi v novih agregatih in večji porabi cenenejšega starega železa namesto dražjega belega surovega železa iz jugoslovanskih železarn.

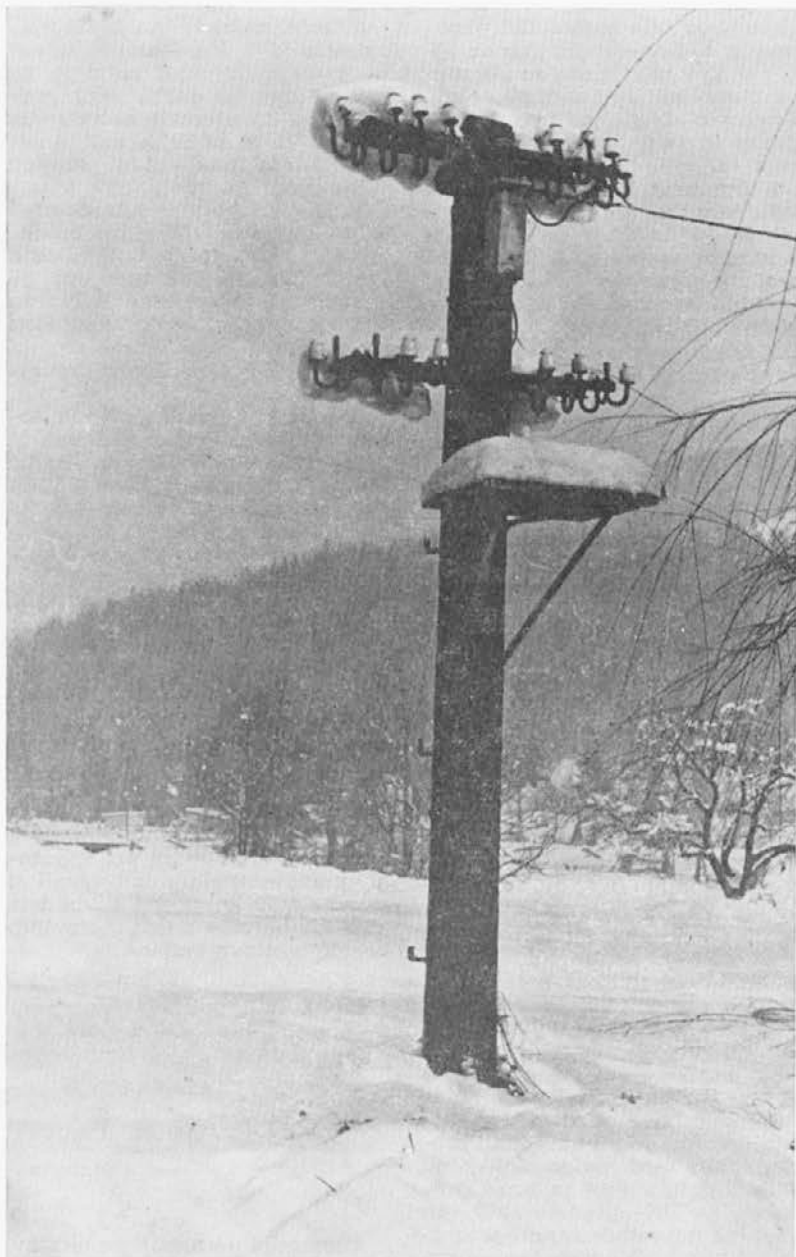
Preskrba s ferolegurami, kovinskimi in nekovinskimi dodatki je bila optimalna in umirjena. Je pa preskrba z mazivi, olji in podobnimi proizvodi ter tekočimi plini zelo problematična zaradi pomanjkanja uvoznih surovin. Primanjkuje tudi določenih izdelkov 114. in 117. panoge.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

TOZD jeklolivarna. Tozd ni dosegel mesečne količine prodaje, a kljub temu je z ugodnimi prodajnimi cenami bila presežena planirana fakturirana realizacija. Zaradi hitro rastočih proizvodnih stroškov je iz dneva v dan težje pridobivati ustrezna naročila.

TOZD valjarna. Zaradi že znane in ponavljajočega se pomanjkanja vložka in ozkega grla v čistilnici je bila tudi v novembru mesečna prodaja gredic pod planom. Planirano prodajo srednjih profilov je tozd dosegel, ni pa dosegel prodaje lahkih profilov, saj je plan težko dosegljiv

(Nadaljevanje na 2. str.)

Da ne pozabimo na energijo

(Nadaljevanje s 1. str.)

zaradi večjih dobav vložka v TOZD jeklovlek.

TOZD kovačnica. Količinski kazalci prodaje so nekoliko pod planom, a z dobrim in ugodnim asortimanom je dosežena fakturirana realizacija višja od načrtovane.

TOZD jeklovlek. Zaradi forsiranega izvoza ni bil dosežen plan vlečenega in luščenega jekla na domačem trgu.

TOZD stroji in deli. Mesečni načrt odpreme je bil dosežen le s 70 odst. in s tem realizirano 75 odst. načrtovane mesečne realizacije na domačem trgu. Obdelanih ulitkov je bilo prodanih le 77 odst. od načrtovanih, obdelanih odkovkov 119 odst., valjev 226 odst. ter sestavljenih izdelkov 198 odst. od načrtovanih.

TOZD industrijski noži. V novembru dosežena realizacija znaša 89 odst. od načrtovane realizacije na domačem trgu. Industrijskih nožev je bilo prodanih 8 odst. več, kot predvideva plan prodaje na domačem trgu, brzoreznega orodja 67 odst. manj. Zasedenost z naročili na domačem trgu skupaj z zaostanki znaša 360 ton. Zaradi nepravilnih dobav je vsak dan navzoče nezadovoljstvo kupcev, ki ga izražajo tako pisno kot ustno.

TOZD pnevmatični stroji. Mesečni načrt prodaje je bil realiziran s 93 odst., in sicer pri strojih z 88 odst., orodju 130 odst., lafetah 120 odst., vrtnem orodju 65 odst. in kolesnih stavkih 124 odst.

TOZD vzmetarna. Tozd je realiziral 110 odst. vrednosti prodaje na domačem trgu. Listnatih vzmeti je bilo prodanih 11 odst. in palic za 4 odst. več, kot predvideva plan prodaje na domačem trgu.

Proizvodnja slovenskih železarn v novembru

Močno pri koncu leta smo. Samo še za zadnji mesec nam manjkajo podatki, samo še par tednov dela nas čaka, pa bomo zopet naredili črto čez eno gospodarsko leto. Rezultati dela iz novembra, vsaj kar zadeva proizvodne dosežke, niso prav nič prispevali, da bi popravili stanje po desetem mesecu. Proizvodnja surovega železa in surovega jekla je bila celo nižja kot v oktobru, v blagovni proizvodnji so le v železarni Štore presegli mesečni načrt, in to za okoli 3000 ton izdelkov, tako da je skoraj dosežena mesečno načrtovana količina za SOZD Slovenske železarne v celoti.

Že prejšnji mesec smo poročali o rekordnih dosežkih v izvozu in napovedovali dobre rezultate tudi za zadnja dva meseca. Napovedi so se več kot uresničile, saj so izvožene količine izdelkov še daleč višje kot pretekli mesec in mesečna vrednost izvoza je bila nekaj nad 6,7 mio dolarjev. Skupno je že dosežena raven letnega načrta izvoza za 11 mesecev, načrtovane vrednosti pa ne bo več možno ujeti. Posebno razveseljivo je dejstvo, da je bila dosežena vrednost izvoza ob tako visoki

TOZD rezalno orodje Prevalje. Dosegli so 70 odst. načrtovane realizacije na domačem trgu. Plan prodaje pil je bil dosežen z 68 odst., plan orodja za obdelavo lesa pa 70 odst. Vzrok nedoseganja planirane realizacije je treba iskati predvsem v kompletiranju orodja za izvoz, ki bo realiziran v decembru. Zaloge so se povečale zaradi optimalnih serij proizvodnje in bodo prodane v prvem kvartalu prihodnjega leta.

TOZD kovinarstvo Ljubno. Mesečni plan prodaje je bil dosežen z 81,6 odst. in s tem realizirano 59,8 odst. predvidenega plana. Precej izdelkov je ostalo na zalogi in bodo prodani konec decembra.

UVOZ

Podatki glede uvoznih možnosti tudi v novembru ne kažejo nič na boljše, tako da so ostale uvozne možnosti približno enake kot v prejšnjem mesecu. Padec cen je opazen le pri feromolibdenu. Proizvajalci grafitnih elektrod še naprej trdovratno molčijo in čakajo na konferenco OPEC, ki se bo končala z znatnim povišanjem cen za nafto, to pa je osnovna surovina za proizvodnjo grafitnih elektrod. Torej bodo poleg 100-odstotnega povišanja v primerjavi z lanskoletnimi cenami morali računati še na znatno zvišanje cen za ta proizvod.

Tudi z režimskimi dovoljenji so še naprej hude težave. V novembru so sicer bili delno obrazloženi načini in merila za zunanjetrgovinsko menjavo v letu 1980. Prek dosedanjih razmerij med izvozom — uvozom ne moremo. Vsako povišanje potreb pa tudi delna povišanja cen gredo le v breme našega izvoza, ali če ta ne bo dosežen, v breme našega kvalitetejnega programa.

prekoračitvi poprečno načrtovane vrednosti za mesec dni, samo 4 % nižja, kot je bila prekoračitev načrta za izvožene količine izdelkov.

Vrednost prodanih izdelkov je bila približno enaka mesečno načrtovani vrednosti, čeprav nekaj nižja, kot je bila dosežena v oktobru.

November je bil torej ponovno mesec s slabimi proizvodnimi dosežki v večini delovnih organizacij in kje so vzroki? Delovnih dni je bilo zaradi praznikov nekaj manj kot druge mesece. V lanskem novembru so bili tudi prazniki in vendar je bila proizvodnja pri mnogih izdelkih boljše, predvsem pa pri surovem jeklu.

V novembru dosežena proizvodnja surovega železa je bila za okoli 800 ton nižja kot v oktobru in je bila mesečno načrtovana količina dosežena le 97 %. Na štorskem elektro plavžu so presegli mesečni načrt kar za 28 %. Nasledine na obeh jesenskih plavžih in slaba kvaliteta koksa so bili pa vzrok, da so izvršili le 90 % načrta.

Proizvodnja surovega jekla je bila dosežena le 86 %. V jeseniški

Prvi mrak

jeklarni je bila sedem dni v popravilu ASEA — električna obločna peč in v martinarni so ves mesec obratovali le s štirimi peči. Razen okvare na eni peči je bila glavna ovira daljše popravilo livnena žerjava.

V železarni Ravne so mesečni načrt proizvodnje surovega jekla izvršili 98 % in so glavni vzrok zaostanku — prazniki. Težave so imeli pa vsekakor z vložkom, saj so ostali na skladišču skoraj brez jeklenih odpadkov.

V železarni Štore nova električna obločna peč še vedno ni obratovala. Do praznikov so jo dogotovili in bo dala prvo proizvodnjo v decembru. Prva peč je delala dobro in je operativni plan presegla za 1,6 %. Težave so imeli zaradi slabše vzdržnosti dolomitnih oblog, kar je v določeni meri vseeno vplivalo na proizvodnjo.

Zaostanek za mesečno načrtovano blagovno proizvodnjo znaša okoli 300 ton v železarnah in 220 ton pri predelovalcih. Kot je že v uvodu omenjeno, so samo v železarni Štore presegli za 21 % mesečno načrtovano količino. Proizvodnja traktorjev je bila pa dosežena 86 %, kar tudi malo zmanjša sicer dober dosežek proizvodnje za prodajo. Predelovalci so izvršili mesečni načrt proizvodnje 93 %, večji zaostanek so imeli v Plamenu in znaša 15 %, kar seveda občutno vpliva na skupen dosežek, čeprav so imeli ostali manjše zaostanke.

Čez mesec dni, ko bomo imeli pregled nad letnimi proizvodnimi rezultati, se bomo malo več zadržali pri posameznih proizvodih in tudi medsebojnih menjavah v okviru Slovenskih železarn. Medsebojne dobave oziroma pomanjkanje vložka je pri navedbah problematike med najpogostnejšimi dejavniki in vzroki za izpad proizvodnje. Pri predelovalcih so imeli za november zaradi praznika vsi nekaj nižje mesečne načrte, katere so v večini temeljnih organizacij tudi izvršili.

Mesečni načrt izvoza je bil presegel za 39 %. V železarnah so vse tri presegle mesečni načrt in ga izvršile skupno 143 %. Med predelovalci so presegli načrt samo v Zični, in to za 89 %, kar je zadostovalo, da imajo tudi skupno 100 % izvršitev.

Vrednost izvoza je bila dosežena za železarne 135 %, pri predelovalcih 121 %, torej za 21 % višje kot količinska izvršitev in je skupno za Slovenske železarne izvršen mesečni načrt vrednosti izvoza 133 %.

Mesečni načrt vrednosti prodaje so izvršili:

V železarni Jesenice 99 %, v železarni Ravne 94 %, v železarni Štore 122 % in skupno železarne 103 %. Med predelovalci je bila vrednost prodanih izdelkov višja od načrtovane v vseh delovnih organizacijah in skupno 18 % višja od načrta.

Enkratna realizacija je po 11 mesecih 26 % večja od dosežene v lanskem letu ob koncu novembra in skoraj na ravni načrtovane vrednosti na letošnje preteklo obdobje.

Ko boste prebirali tale prispevek o novembrskih rezultatih, bo leto 1979 že mimo. Kar je, je in nič kaj prida se ne da več popraviti. Kot že sedaj kaže, razen v izvozu, in razumljivo pri vrednosti prodaje, bodo ostali rezultati za leto 1979 komaj na ravni leta 1978 ali pa celo slabši. Leto 1980 bo pa zagotovo boljše.

Milan Marolt

IZREKI

Tisti, ki ničesar ne ve, mora vsemu verjeti.

Neruda

*

Verovanje ne rešuje problemov, temveč jih samo odlaga.

Feuerbach

NAŠ INTERVJU:

Prihodnje obdobje — čas kadrov

Prav je, da ob koncu leta, ko veliko govorimo o številkah, tonah in dinarjih, spregovorimo tudi o ljudeh. Skrb za človeka — delavca ostaja glavna naloga naše prakse, ob posodabljanju tehnologije in proizvodnih naprav pa je nujno tudi nenehno izpopolnjevanje znanja starih in pridobivanje sposobnih novih kadrov. O teh vprašanjih smo se pogovarjali s tovarišem Milanom Zafošnikom, vodjem kadrovske službe v železarni Ravne.

»V skupnih smernicah in elementih razvoja železarne Ravne za obdobje 1981—85 ni zaslediti velike pozornosti vprašanju kadrov. Hkrati pa se pred nami razgrinja podoba močno posodobljene tovarne z modernimi tehnologijami. V mehanskih tozidih bomo imeli npr. še več numerično krmiljenih strojev itn. — Si lahko to razlagamo tako, da kadrovska služba tako vedno avtomatično v redu spremlja razvoj železarne in tega vprašanja ni treba še posebej izpostavljati ali pa morda sledi še dodaten dokument, ki bo posebej posvetil dosti pozornosti kadrom?«

»Pred nedavnim smo poslovodni odbor seznanili s kadrovskimi gibanji v sedanjem srednjeročnem obdobju ter pokazali na ključna vprašanja s katerimi se bomo srečali v naslednjih letih. V kadrovske službi smo prepričani, da bo prav prihodnje obdobje čas kadrov. V nekem smislu se bodo določena nakopičena nasprotja dokaj ostro pokazala že v letu 1980, kajti trendi kadrovskih gibanj od leta 1976, ugotovljeni z omenjeno analizo, zanesljivo tako kažejo. Za kaj gre?«

— Do leta 1985 bomo zaradi novih investicij in modernizacije tehnoloških postopkov potrebovali okoli 700 novih delavcev. Od teh naj bi imelo končano poklicno šolo 450—500.

— Za nadomestitev delavcev bo potrebnih vsaj 1500 novih.

— Naravni prirastek obeh spolov in vseh izobrazbenih stopenj v občini omogoča le 1,1% letno rast zaposlenosti. V železarni pa so ženske v skupnem številu vseh zaposlenih zdaj udeležene z eno petino.

— Od leta 1976 je ponudba neslovencev številčno sicer v redu, sendar izobrazbeno ne ustreza. Od 180 zaposlenih v štirih letih ima 83% neslovencev le osnovno šolo ali pa so brez nje. Več kot 50% jih je v tem času fluktuiralo. — Čedalje več strojnih tehnikov v občini ne dobi ustrezne zaposlitve. Med delavci železarne je nekaj deset tehnikov in delovodij, ki čakajo na razporeditev na ustrezna delovna mesta.

To so ključni problemi, o katerih razmišljamo, se jih zavedamo in ki jih moramo upoštevati v začetku srednjeročnega obdobja, da bomo lahko uresničili načrte. Mislim, da bo še vedno lažje dobiti sredstva, tehniko, lokacije za ustrezne naložbe, kot pa ustrezne kadre. Predvsem sodobni numerično krmiljeni stroji bodo za-

htevali drugačno izobrazbeno ravnen, in sicer več delavcev s srednjo, višjo in visoko izobrazbo za izdelavo programov tehnologije ter ostalih pretežnih del s širšo splošno in tehnično izobrazbo (znanjem). V bodoče naj na teh strojih ne bi prevladovali delavci s poklicno šolo — stroj ne zahteva več klasičnega strugarja, rezkalca, brusilca, temveč operaterja, ki zna streči stroju, medtem ko je »strugarsko znanje« na perforiranem traku. Prav to znanje naj bi dobil bodoči operater v prvih dveh letih skupnega programa v usmerjenem izobraževanju.

Po mojem mnenju bi morali prav v naslednjem srednjeročnem obdobju strojne tehnike, ki prihajajo iz šol, vključevati v neposredni proizvodni proces, iz njih pa bi na podlagi sposobnosti, motivacij in lastnosti rasli bodoči tehnologi, programerji in delovodje.

»Reorganizacija železarne obeta nekaj skrbi za kadre prenesti tudi direktno v tozde, vendar iz sedanjih okvirnih načrtov kaj več ni razvidno. Lahko poveste, kako naj bi potekalo to sodelovanje v prihodnje in kakšne nove kvalifikacije si lahko od njega obetamo?«

»Kadrovska politika je sestavni del celotne gospodarske politike, ki jo oblikujemo delavci neposredno v temeljnih organizacijah in DS. Kadrovska služba je v tem okviru tista, ki pripravlja elemente za tako politiko, preučuje gibanja, uresničevanje zastavljene politike v predhodnem obdobju, ni pa tista — kot se napačno misli — ki bo tozdom politiko tudi oblikovala. Za trenutno stanje lahko v nekem smislu še vedno priznamo, da kadrovske politike v taki obliki tozdi nimajo, čeprav se kadrovska služba že nekaj let nazaj z analizami trudi dajati elemente za politiko v tej smeri.

Ker je večina nalog kadrovske narave še vedno bolj pravno-tehnično usmerjena, je razumljivo, da se naša služba do temeljnih organizacij kaže bolj na področju delovnih razmerij, manj pa na področju strokovne službe, ki bi tozdom pomagala oblikovati kadrovske politike. Vzrok za takšno stanje vidimo v tem, da tozdi še vedno ne dajejo ustreznega poudarka kadrovski politiki, zato le-ta tudi ni ustrezno zapisana in ni obravnavana na samoupravnih organih. Na področju delovnih razmerij opažamo zdaj vrsto strokovno-tehničnih pomanjkljivosti, zato menimo, da bi bilo koristno v tozde prenesti nekaj opravil, ki jih sedaj v naši službi težko izvršujemo.

Za izdelavo dinamičnega letnega kadrovskega plana v tozdi nimamo ustrezne strokovne opore, plani, kot jih zahteva zakon o delovnih razmerjih, prav zato še vedno niso podlaga za ugotavljanje potreb po delavcev. Kadrovske plan po omenjenem zakonu pomeni, da komisijske za kadre, ki izvršujejo kadrovske politike, svoje odločitve vedno oprejo na tak

plan. Zdaj TOZD išče novega delavca šele takrat, ko nima več delavca, ki bi lahko določena dela opravil. Razporeditve že zaposlenih delavcev na nova dela pa ne smejo biti naključne, temveč predvidene s planom.

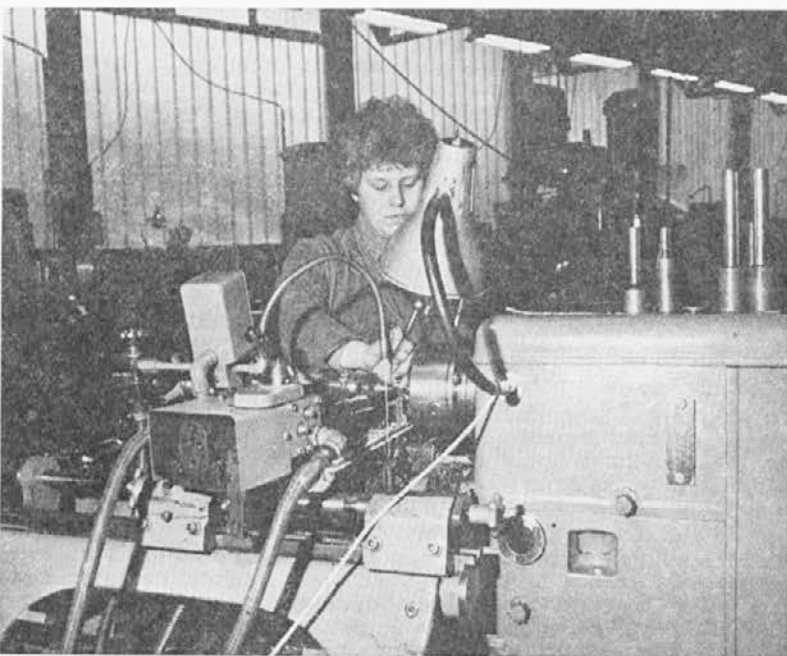
»V Poročevalcih lahko beremo rezultate raziskav — vse plod nekajmesečnega, če ne nekajletnega dela strokovnjakov vaše službe. Tako ste temeljito obdelali invlidsko problematiko, novembra analizo začasne nezmožnosti za delo. — Ali lahko rečemo, da ste z vztrajnim in sistematičnim delom na najboljši poti do tega, da bomo v železarni kmalu vedeli o naših delavcih enako veliko kot o železu in tehnologijah njegovega pridobivanja ter obdelave? Kakšni so načrti na tem področju? In — ali ne mislite, da delavci (pa tudi občani) mnogo premalo vedo za to plat vaše dejavnosti?«

»Raziskave, ki smo jih naredili v letošnjem letu, so naša dolgotrajna želja, vendar za to nismo imeli ustreznih kadrov. Ker smo pridobili ključne profile za izvrše-

prišli. V bodoče bodo taki načrti nerealni in zelo negotovi. V ta namen bomo že z januarjem reorganizirali referat za izobraževanje, izdelali projekt »pripravnništvo« in projekt za spremljanje že zaposlenih kadrov, da bi tozdi na tej podlagi lahko načrtovali prihodnost za svoje kadre.

Vzporedno bomo zasnovali tudi popolnejši kadrovske informacijski sistem, ki bo omogočil boljši pregled nad kadri, nad njihovo strokovno usposobljenostjo, dopolnilnim izobraževanjem, nad osebno sposobnostjo in lastnostmi. Menim, da bo prav ta usmeritev naše službe delavcem posredovala dosti več informacij, le-te pa bodo podlaga za oblikovanje kadrovske politike in za konkretne odločitve.

»Sami bolje kot kdorkoli veste, da imamo zelo veliko delovnih invalidov. Nekdo je ob številki 500 rekel: »Za dva srednja tozda.« Se da pogruntati ob vsej skrbi še kaj novega zanje? Morda kak obrat, kjer bi bilo delo še od začetka prilagojeno invalidom.«

Zbranost

vanje kadrovske politike (sociolog, psiholog, socialni delavec, organizator izobraževanja), bomo s tako metodo dela seveda nadaljevali, s tem da bomo raziskave širili tudi na druga področja dela in življenja v železarni. Naj omenim pravkar analitično obdelano anketo »KAKO DOŽIVLJAM TOZD«, v kateri smo delavce povprašali tudi o drugih ključnih vprašanjih, o katerih veliko govorimo, vendar doslej o njih nismo iskali mnenj delavcev.

Za naslednje srednjeročno obdobje bomo do septembra 1980 izdelali natančnejšo kadrovske projekcije za tozde in DS, postavili nekatera načela in cilje kot podlaga za kadrovske politiko v tem obdobju in posameznih letih. Kot že nekaj let nazaj pa bomo tudi v bodoče analitično obdelali vsakega od ciljev, postavljenih v plan. Da bi o kadrih vedeli vsaj približno toliko kot o jeklu, bo potreben poseben napor in sprememba miselnosti, ki se je oblikovala ves povojni čas — da je važno predvsem graditi, kadri pa bodo že

»O delovnih invalidih zaenkrat govorimo predvsem kot o breme, ki nam povzroča neštete probleme. Zavedamo se števila, ki je že presežilo 500, pa tudi zasičenosti del, za katere smo do nedavnega menili, da so edino primerna za invalide. V službi nam je že zdavnaj jasno, da so delovni invalidi pomemben kadrovski vir za nove investicije, vendar se iz več razlogov načrtovalci investicij tega pač niso zavedali.

Danes nas že samo število invalidov sili v drugačno razmišljanje. V okviru strokovnega kolegija, ki je zametek bodočega centra za tehnično in zdravstveno varstvo delavcev, smo se dogovorili o tki. reviziji vseh invalidov III. kategorije, da bi na ta način ugotovili, koliko iznad teh bo mogoče preusmeriti na proizvodna dela v bodoči tovarni pnevmatičnih strojev in na druga proizvodna dela v obstoječih tozdi. V tem smislu je že ustanovljen poseben tim, ki ga vodi zdravnik medicinske dela Koroškega zdravstvenega doma.

O invalidnosti moram reči na splošno: vsak invalid ima splošno zdravstveno zmožnost za drugo ustrezno delo, zato zanj ni »invalid«, temveč delavec, ki tako delo zmore v normalnem delovnem času in s polnim delovnim učinkom. Da invalide še vedno drugače ocenjujemo, smo krivi

predvsem sami. Kak poseben obrat za delo invalidov ni primeren že iz psiholoških razlogov, in bi morda prav zato nekoč zašel celo v ekonomske težave.

»Tovariš Zafošnik, hvala za razgovor!«

Vojo Močnik

Povzetki sklepov in stališč 9. in 10. seje delavskega sveta železarne

Delavski svet zadoljuje poslovni organ, da do prihodnje seje račisti vprašanje, kdo sklepa samoupravni sporazum o toplotnem ogrevanju. Kolikor ostanemo pri sedanji varianti, bo delavski svet na tej seji podal sporazumu soglasje, kolikor pa do sporazumevanja ne pride, je potrebno preučiti sklep o prepovedi korigiranja cen centralnega ogrevanja do sklenitve sporazuma.

Delavski svet sprejema predloženi koncept dopolnitve organizacijske strukture delovne organizacije in ob tem zadoljuje strokovne službe za pripravo vseh aktov ter vseh strokovnih in organizacijskih rešitev. Celoten proces dopolnitve organizacijske strukture tozgov oziroma delovne organizacije kot celote naj bi bil končan do konca marca 1980 po naslednjem okvirno zastavljenem programu, za izvršitev katerega je zadolžen poslovodni odbor:

a) do konca januarja poteka delo na pripravi strokovnih rešitev. Do konca januarja naj bi bili pripravljeni osnutki sprememb samoupravnih splošnih aktov;

b) v prvi polovici februarja bi družbenopolitične organizacije in samoupravni organi tozgov razpravljali o osnutkih teh aktov, sledi usklajevanje na delavskem svetu delovne organizacije in v mesecu marcu sprejem teh aktov.

Pri izvajanju procesa dopolnitve organizacijske strukture moramo stremeti za tem, da ne pride do bistvenega povečanja števila zaposlenih, zlasti pa ne smemo dovoliti predčasnega prerazporedjanja delavcev.

Delavski svet sprejema usklajen predlog koledarja delovnih in prostih dni za leto 1980 v besedilu, določenem z osnutkom koledarja ter spremembami in dopolnitvami, ki se posredujejo v razpravo in sprejem delavskim svetom tozgov in delovnih skupnosti.

Železarna Ravne sprejema samoupravni sporazum o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za leto 1980.

Železarna Ravne sprejema spremembe samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zagotovitev materialne osnove za delo samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino.

Železarna Ravne sprejema samoupravni sporazum o združevanju sredstev rezerv v sklad skupnih rezerv gospodarstva Slovenije.

Delavski svet določa, da se že sprejeti predlog sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med tozdi in delovnimi skupnostmi dopolni z naslednjima določiloma:

a) 22. člen: za 1. odstavkom se vnese novi odstavek, ki se glasi:

— višina sredstev za amortizacijo po predpisanih stopnjah in nad predpisanimi v skladu s planom.

b) 11. člen, točka b, naj se glasi: — načrtovanje in izvajanje informacijskega sistema z avtomatsko obdelavo podatkov v poslovnem in proizvodnem procesu.

Železarna Ravne pristopa k samoupravnemu sporazumu o medsebojnih pravicah in obveznostih pri osvajanju in proizvodnji skupnega proizvoda ter pridobivanju in razporejanju skupnega prihodka pri projektu Kapela.

Delavski svet predlaga, da vsi delavski sveti sprejmejo končno delitev za leto 1979. Predlaga, da vsak delavski svet sprejme naslednji sklep:

a) delavski svet tozda (delovne skupnosti) določa, da se v mesecu decembru izvrši končna delitev osebnih dohodkov;

b) da se delitev izvrši v višini 2.000,00 din neto na delavca;

c) da se delitev izvrši v enotni višini za vse delavce po lanskim metodologiji oziroma po prisotnosti na delu z upoštevanjem bolniške.

Delavski svet ugotavlja, da sedanje določilo 35. člena samoupravnega sporazuma o enotnih načelih reševanja stanovanjskih razmerij ni skladno s tolmačenjem zveznega sekretariata za finance v zvezi z uporabo sredstev skupne porabe za kreditiranje individualne stanovanjske gradnje. Na podlagi te ugotovitve določa, da se do sprejema sprememb oziroma dopolnitev sporazuma o enotnih načelih reševanja stanovanjskih razmerij določilo 28. oziroma 35. člena, ki določata odplačilno dobo 20 let in obrestno mero 2,5%, uporabi naslednji princip:

a) odplačilna doba in obrestna mera sta prilagojeni pogojem, ki jih za take kredite uporablja področna temeljna banka, določi pa jih odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve ob vsakokratnem razpisu kreditov.

Delavski svet Železarne Ravne določa v skladu s 14. členom samoupravnega sporazuma o enot-

nih načelih reševanja stanovanjskih razmerij, da se sredstva za kreditiranje individualne gradnje v letu 1980 v višini 5.500.000 din razdelijo po naslednjem ključu:

1. individualna družbeno usmerjena organizirana gradnja v Kotljah 1.500.000 din,

2. individualna gradnja in dograditev 3.400.000 din,

3. adaptacije 600.000 din.

Delavski svet ugotavlja, da so vse temeljne organizacije in delovne skupnosti sprejele cilje in poslovno politiko delovne organizacije za leto 1980.

Delavski svet zadoljuje poslovni organ, da po strokovnih službah do januarja pripravi na osnovi analize prevoznih na delo predlog konkretnih rešitev in jih posreduje v sprejem samoupravnemu organu.

Delavski svet sprejema analizo vpliva nadurnega dela na gibanje OD in priporoča, da jo temeljito obravnavajo v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

Delavski svet sprejema predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izgradnjo počitniško-rekreacijskega centra ravenskih železarjev v Portorožu in ga posreduje v razpravo in sprejem zborov delavcev. Pri besedilu predloga so upoštevane pripombe odbora za gospodarjenje.

Po ponovni obravnavi zahtevka aktiva invalidov železarne Ravne o proračunu razlik za nadomestilo OD za 19 mesecev delavski svet ugotavlja, da so strokovne službe delovne organizacije pravočasno storile vsa potrebna dejanja in tako železarna Ravne ni kriva, da je prišlo do nastale situacije. Zaradi tega ni osnove za izvedbo takšnega proračuna v železarni. Društvo invalidov oziroma posamezniki pa lahko sprožijo postopek za odškodnino zgolj prek sodišča združenega dela.

Delavski svet določa, da se iz kvote novo zgrajenih stanovanj v

letu 1980 izloči do 10% stanovanj za reševanje stanovanjskih problemov deficitarnih kadrov. K reševanju stanovanjskih problemov teh kadrov v okviru možnosti iz predhodnega sklepa se lahko pristopi šele takrat, ko bodo s spremembami ter dopolnitvami samoupravnih splošnih aktov, s katerimi urejamo stanovanjska razmerja, dogovorjena in sprejeta merila ter kriteriji in postopek dodeljevanja kadrovskih stanovanj.

Delavski svet določa, da se v letu 1980 kupi s sofinanciranjem 25 novo zgrajenih stanovanj.

Delavski svet razpisuje dela in naloge ravnatelja delovne skupnosti za gospodarjenje. Za izvedbo razpisa se imenuje komisija v sestavi: Miha Ošlak, kovačnica, predsednik, Antonija Krebs, delovna skupnost za finance in računovodstvo, Peter Prikeržnik, delovna skupnost za gospodarjenje, Milan Natlačen, SGV — člani.

Komisija objavi dela in naloge ravnatelja delovne skupnosti za gospodarjenje s pogoji, določenimi v 77. členu statuta delovne skupnosti.

Železarna Ravne kot ustanoviteljica Solskega centra Ravne na Koroškem soglašajo, da šolski center izvede verifikacijo naslednjih šol za odrasle:

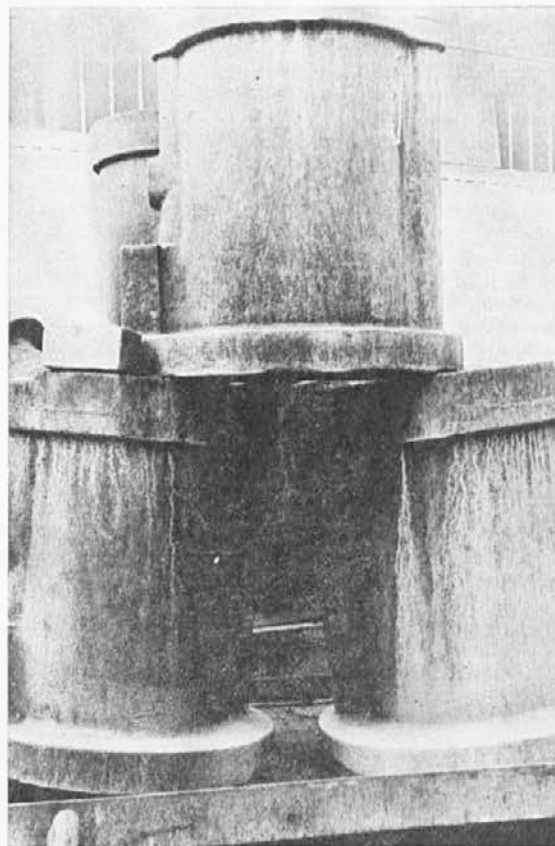
1. poklicno kovinarsko in metalurško šolo,

2. šolo za specializirane metalurške delavce,

3. delovodsko šolo strojne in metalurške smeri.

Delavski svet imenuje pripravljalni odbor za pripravo proslave 360-letnice obstoja železarne Ravne v letu 1980, v sestavi: Gvido Kacel, predsednik, in člani: Franc Fale, Jože Jurak, Jože Golob, Franc Levar, Edo Kričej, član občinske konference ZKS Ravne iz železarne.

Delavski svet imenuje Branko Majdič, vodjo kreditnih poslov delovne skupnosti za finance in računovodstvo, za delegata v

»Valji«

zbor Jugobanke — Temeljne banke Ljubljane. Imenovanje je za dobo dveh let.

Delavski svet soglašaja, da se v razširjeni gradbeni odbor za dograditev gasilskega doma na Ravnah imenujejo: Jože Borštner, Jože Kert in Jože Homan.

Delavski svet razveljavlja 3. alineo sklepov 6. seje delavskega sveta, z dne 14. sept. 1979, po kateri TOZD energija ni smela sprožiti postopka za spremembo cene toplovodne energije, dokler nebi bil podpisan ustrezni samoupravni sporazum.

Delavski svet meni, da TOZD energija lahko uveljavlja nove

cene po starem sistemu, ko bodo za to nastopili objektivni razlogi. Sočasno ko bo TOZD energija sprožil postopek za spremembo cen toplotne energije, predloži delavskemu svetu železarne tudi ukrepe za racionalno proizvodnjo toplotne energije in program varčevanja.

V zvezi s sklepom št. 11 delavski svet razrešuje strokovne službe železarne dajanja iniciative za sklepanje samoupravnega sporazuma o oblikovanju cen toplotne energije in prepušča iniciativo strokovnim službam SKIS.

-de-ja

Kakšni so naši osebni dohodki

V prejšnji številki Informativnega fužinarja smo začeli govoriti o poprečnih OD v Jugoslaviji v I. polletju 1979. Ogledali smo si poprečne OD po republikah in avtonomnih pokrajinah, danes pa si bomo ogledali še poprečne OD po panogah (tabele 1 do 3). Podatki za tabeli 1 do 2 so vzeti iz Biltena, ki ga izdaja Zavod SFRJ za statistiko. O metodologiji izračuna poprečnih OD smo že spregovorili, zato tega tokrat ne bi obravnavali.

Kot je iz tabele 1 razvidno, znašajo poprečni OD v gospodarstvu Jugoslavije v prvem polletju 1979

ČESTITKA

V sredo, 19. decembra 1979, je na Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani obranil doktorsko disertacijo naš dolgoletni sodelavec Jože Rodič, dipl. ing. metalurgije. Tako imamo v železarni prvega doktorja metalurških znanosti. Raziskovalna dejavnost v železarni dobiva s tem ponovno potrditev in spodbudo za še večji razmah. Ne samo z razvojem in izpopolnjevanjem tehnologije, temveč tudi s takimi izkaznicami pridobiva naše jeklo pri uporabnikih doma in v svetu čedalje večje priznanje in zaupanje. To je dokaz, da se pri nas vzgaja in izpopolnjuje rod raziskovalcev, ki je in bo sposoben prispevati svoj delež pri izpopolnjevanju in modernizaciji tehnologije izdelave in predelave jekla. Mentorsko in neposredno raziskovalno delo tov. Jožeta Rodiča igra pri tem bistveno vlogo.

Sodelavci in kolegi mu k temu dogodku iskreno čestitamo in mu želimo še veliko uspehov pri strokovnem delu.

Sodelavci

5.569 din, kar je za 3,25% manj kot poprečni OD v Jugoslaviji. Poprečni OD v negospodarstvu znašajo 6.773 din, kar je za 17,7% več kot poprečni OD v SFRJ.

Če bi sedaj primerjali naše poprečne osebne dohodke s poprečnimi OD v gospodarstvu in negospodarstvu SFRJ, bi ugotovili, da so naši osebni dohodki za 33,5% višji od tistih v gospodarstvu in za 9,8% višji od onih v negospodarstvu.

Nadalje je v tabeli 1 razvidno, da imajo najvišje poprečne osebne dohodke v financah in drugih poslovnih storitvah, in sicer 7.752 din, kar je za 4,2% več, kot znašajo naši poprečni OD.

Najnižje poprečne osebne dohodke imajo v gostinstvu in turizmu, in sicer 4.873 din, kar je za 34,5% manj, kot znašajo naši poprečni OD.

Tabela 2 nam prikazuje poprečni mesečni čisti OD na delavca v industriji in rudarstvu 5.373 din, kar je za 27,8% manj, kot znašajo naši poprečni OD. Najvišje OD imajo organizacije združenega dela s področja pridobivanja nafte in plina, in sicer znašajo poprečni OD 8.893 din, kar je za 19,6% več kot naši poprečni OD. Najnižji poprečni čisti OD pa so pri proizvodnji gotovih tekstilnih proizvodov in znašajo 4.151 din, kar je za 44,2% manj, kot znašajo naši poprečni OD.

Kako pa je s poprečnimi osebni dohodki v črni metalurgiji? Kot je iz tabele razvidno, znašajo 5.813 din, kar je za 21,8% manj kot naši poprečni OD. Glede na to, da spada tudi železarna Ravne v črno metalurgijo, bi bilo zanimivo vedeti, kakšne poprečne OD imajo delovne organizacije, ki pripadajo tej panogi (tabela 3).

Tabela je narejena na osnovi podatkov Združenja jugoslovanskih železarn (UJŽ) in prikazuje poprečni neto osebni dohodek brez boleznin na 182 ur. Prav zaradi tega so poprečni OD naše železarne prikazani višje, kot smo jih prikazovali do sedaj, saj smo

Tabela 1
POPREČNI MESEČNI ČISTI OD NA DELAVCA V SFRJ
V I. POLLETJU 1979

Zap. št.	Panoga	Poprečni OD (din)	Indeks I. - VI. 79 I. - VI. 78
1.	Gospodarstvo	5569	119,43
2.	Industrija in rudarstvo	5373	118,53
3.	Kmetijstvo in ribištvo	4890	115,41
4.	Gozdarstvo	5241	121,97
5.	Vodno gospodarstvo	5709	117,44
6.	Gradbeništvo	5451	118,53
7.	Promet in zveze	6152	120,34
8.	Trgovina	5750	121,74
9.	Gostinstvo in turizem	4873	120,47
10.	Obrt in osebne storitve	6013	120,67
11.	Štan. in komunal. dejavnost	5682	119,80
12.	Financ in druge posl. stor.	7752	120,47
13.	Negospodarstvo	6773	120,77
14.	Izobraževanje in kultura	6855	122,80
15.	Zdravstvo in soc. varstvo	6459	122,44
16.	Družb. org. in skupnosti	7049	116,36
17.	SKUPAJ (1 + 13)	5756	119,5

Tabela 2
POPREČNI MESEČNI ČISTI OD NA DELAVCA V INDUSTRIJI
IN RUDARSTVU SFRJ V I. POLLETJU 1979

Zap. št.	Gospodarsko področje	Poprečni OD (din)	Indeks I. - VI. 79 I. - VI. 78
1.	Proizvodnja nafte in plina	8893	115,82
2.	Proizvodnja naftn. derivatov	7470	116,03
3.	Elektrogospodarstvo	7224	117,85
4.	Predelava barv. kovin	6475	121,37
5.	Ladjedelništvo	6461	116,94
6.	Strojgradnja	6312	117,45
7.	Grafična dejavnost	6161	119,42
8.	Pridobivanje premoga	6095	118,37
9.	Proizv. baz. kem. izdelkov	5984	118,82
10.	Predelava premoga	5977	109,77
11.	Proizvodnja barvn. kovin	5949	119,51
12.	Črna metalurgija	5813	121,71
	SKUPAJ	5373	118,53

Tabela 3
POPREČNI NETO OD BREZ BOLEZNIN NA DELAVCA V UJŽ
V I. POLLETJU 1979

Zap. št.	Članica UJŽ	Poprečni OD/zap. din	Indeks I. - VI. 79 I. - VI. 78
1.	Zenica	5167	108,9
2.	Jesenice	7114	134,9
3.	Ravne	7693	133,4
4.	Štore	6829	124,6
5.	Slov. železarne	7098	129,5
6.	Sisak	6175	114,5
7.	Šmederevo	5503	127,5
8.	Nikšić	6481	132,7
9.	Skopje	6059	127,3
10.	Split	6325	116,2

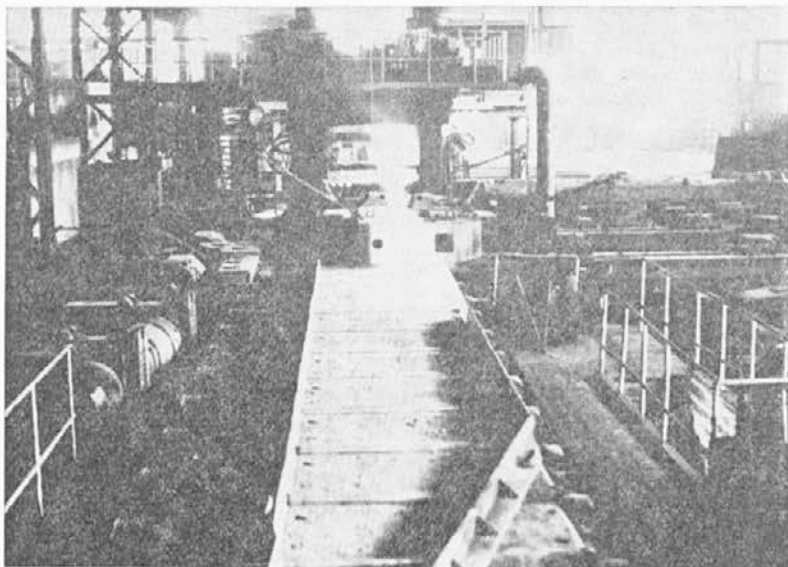
uporabili drugačno metodologijo za prikazovanje. Kljub različnim metodologijam pa smo se odločili, da tabelo objavimo, saj želimo prikazati, kakšne poprečne OD imajo v jugoslovanskih železarnah.

Kot je iz tabele razvidno, ima naša železarna najvišji poprečni OD, in sicer 7.693 din, kar je za 49% več, kot znašajo poprečni OD v Zenici, kjer imajo najnižje poprečne OD.

Če bi sedaj želeli podati zaključek, kakšni so naši poprečni OD v jugoslovanskem merilu, lahko rečemo, da imamo visoke poprečne OD v primerjavi z gospodarstvom in industrijo Jugoslavije ter v primerjavi z drugimi jugoslovanskimi železarnami.

Kakšne OD imamo v primerjavi s slovenskim poprečjem v gospodarstvu in industriji, pa bomo videli v naslednji številki.

Aleksander Jug

V valjarni

IZ OO ZKS V ŽELEZARNI:

Problemska konferenca bo odpravila slabosti

Da so se osnovne partijske organizacije tudi v ravenški železarni v preteklem letu lotevale dokaj aktualnih perečih vprašanj in nalog, smo lahko v tej rubriki že zasledili. Z njo nameravamo nadaljevati tudi v tem letu, pač tako dolgo, dokler se v njej ne bodo predstavile vse OO ZKS v železarni.

Tokrat smo v TOZD SGV obiskali **Milana Natlačna**, sekretarja OO ZKS. Spregovoril je o nekaterih problemih, ki že nekaj časa spremljajo delavce v tej temeljni organizaciji.

»Tovariš sekretar, baje tudi v TOZD SGV niste povsem zadovoljni z medsebojnimi odnosi ter s tehnološko in delovno disciplino. Kaj nameravate storiti, da se bodo stvari uredile?«

»Res je, da tudi v TOZD strojno gradbenega vzdrževanja nismo zadovoljni z delovno disciplino, pa tudi s tehnološko ne. Smatramo namreč, da je ravno slaba disciplina razlog, da se nam tudi medsebojni odnosi krhajo. Zato smo vsi dejavniki v TOZD zastavili široko akcijo za izboljšanje delovne in tehnološke discipline. Tako so poleg komunistov vključeni v akcijo sindikat in mladina ter samoupravni organi. Vsi bomo delovali prek samoupravnih delovnih skupin, da bi tako vplivali na tiste delavce, katerim je delovna in tehnološka disciplina deveta briga.«

»Kaj pa menite komunisti o ugotovitvi, da imate tudi v vaši TOZD na število zaposlenih malo komunistov in da imate malo komunistov na vodilnih mestih?«

»Da smo komunisti v TOZD SGV maloštevilni in da bi nas lahko bilo več glede na število vseh zaposlenih, smo ugotavljali že pred leti. Zato smo si v osnovni organizaciji ZKS tudi zastavili nalogo, da stalno pridobivamo no-

ve člane. Moram povedati, da smo na tem področju bili zadnji dve mandatni dobi zelo uspešni, tako da so se naše vrste razširile, število novih članov pa stalno narašča. Ne moremo pa trditi, da je število delavcev komunistov, ki so na vodilnih mestih v TOZD, zadovoljivo. Procentualno je enako, kot je število vseh komunistov v temeljni organizaciji. Seveda s tem stanjem komunisti nismo zadovoljni. Zato bomo tudi na tem področju v bodoče bolj angažirani, saj že imamo zastavljeno akcijo za sprejem vodilnih delavcev v članstvo ZKS.«

»Slabi odnosi med vašo pripravo dela in delavnico so privedli tako daleč, da boste o njih spregovorili na problemski konferenci. So morda slabi medsebojni odnosi tudi povod, da nameravate reorganizirati TOZD SGV?«

»Kot sem že dejal, je slabim medsebojnim odnosom znotraj TOZD vselej kriva nezadostna delovna in tehnološka disciplina. To pa zato, ker posamezniki ne izpolnjujejo svojih del in nalog v zadostni meri ali pa dela celo zavlačujejo. Posledica tega so vse preveč napete situacije med pripravo proizvodnje in delavnico. Stvari so se že tako zaostrile, da bomo o njih morali spregovoriti na posebej za to sklicani konferenci. Menim, da se bomo v redu pogovorili in nejasnosti tudi zadovoljivo rešili. Kar pa se tiče reorganizacije TOZD, niso razlog sedanji odnosi, temveč se bomo zanjo odločili le, če se bo za to pokazala potreba zaradi kompleksiranja še manjkajočih funkcij za delovanje TOZD.«

»Pri katerih aktualnih nalogah ste bili zadnje čase prisotni komunisti?«

»Pri vseh aktualnih nalogah, ki so se reševale oziroma pojavljale v naši TOZD. Sicer pa se komunisti o določenih zadevah prej

V KOVINARSTVU ZAVESTNO PROTI DELITVI

Sodelavci v tozda kovinarstvo Ljubno so odklonili delitev 2000 din na vsakega zaposlenega, ki so jo vsi drugi tozdi železarni sprejeli. Novica nas je presenetila, zato smo jo hoteli preveriti in smo telefonirali v Ljubno. Ravnatelj tozda kovinarstvo tov. Strašek jo je potrdil. Povedal je, da so tako sklenili na zboru delavcev, kjer je 106 prisotnih delavcev glasovalo za NEDELITEV. Proti ni bil nihče (se pravi ZA delitev ni bil nihče), vzdržal se je en delavec. Sklep na zboru je bil naslednji:

»Ker planski cilji tozda kovinarstvo Ljubno niso bili doseženi (planirana vrednost proizvodnje), planirani poprečni OD na delavca pa je bil dosežen, predlog poslovnega odbora, da se za končni obračun OD za leto 1979 izplača 2000 din na zaposlenega, NI bil sprejet ter se ta nerazporejena sredstva ČD namenijo v poslovni sklad za potrebe financiranja investicij v letu 1980 v skladu z obrazilozitvijo na zboru delavcev.«

Sklep je jasen, da bi težko bil bolj, pa vendar se takoj sproži kopica podvprašanj:

— So vedeli, da so se vsi drugi tozdi odločili drugače?
— So vedeli, da so oni izmed tistih štirih tozdov, ki bi edini upravičeno lahko delili?

Tov. Strašek je na to odgovoril naslednje:

»Ne moremo poteptati lastnih izhodišč in v aktih zapisanega. Ne moremo si privoščiti delitve, enostavno zato ne, ker je treba dobro gospodariti tudi v prihodnjem letu. Osební dohodki našega tozda so bili tudi med letom ves čas nižji od poprečja drugih tozdov. Vendar pa spet ne zaradi izgube, ampak zato, ker vemo, da je treba čim več nalagati v materialno osnovo dela. Naši delavci se niso odpovedali samo tej delitvi 2000 din. Odpovedovali so se vsa leta veliko večjemu deležu zato, da smo lahko zgradili bazo, ki jo danes imamo. Iz teh razlogov so bili naši OD v preteklosti tudi do 30 % nižji od republiškega poprečja. Vemo, da smo dolžni svojo investicijo pokriti in nerazdeljena sredstva nam bodo pri tem pomagala.«

Ker smo samo ljudje, je najbrž res, da vseh stošest delavcev v kovinarstvu ni ravno z lahkim srcem tako odločilo, toda dejstvo je, da odločili so. Ni torej pretirano reči, da je zavest samoupravljalcev presegla »lakoto« žepov.

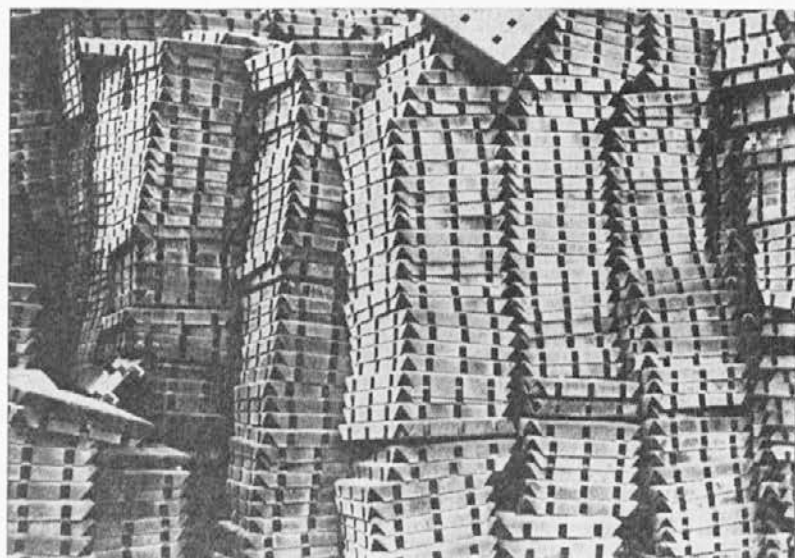
Stopili smo v novo leto, za katerega vsi vemo, da ne bo lahko. Mnogo pobud smo že zapisali, precej konkretnih načrtov sprejeli za boj proti težavam. Zdaj smo bogatejši še za pogumno odločitev nevelikega tozda. — Ne dvomimo, da jo bomo znali izvedeti v dobro nas vseh.

Zlatka Strgar

dogovorimo na OO ZKS. Moram reči, da se sorazmerno kar pogosto sestajamo in izoblikujemo stališča do vseh problemov, ki se pojavljajo v TOZD. Lahko pa trdim, da komunisti v svojih sredinah in

tudi v raznih organih samoupravne organiziranosti še ne delujejo zadosti aktivno, kot bi morali. Tudi temu vprašanju bomo posvetili v prihodnje več pozornosti.«

F. Rotar

Skladovnice

Kako velike in uspešne so Slovenske železarne

V lanskem 15. številki Informativnega fužinarja smo spregovorili o velikosti in uspešnosti železarn Ravne, danes pa bomo spregovorili o Slovenskih železarnah. Kot vemo, so Slovenske železarne SOZD, ki jo sestavljajo:

— proizvodne delovne organizacije: železarna Jesenice, železarna Ravne, železarna Store, Veriga Lesce, Plamen Kropa, Tovil Ljubljana in Žična Celje;

Ogledali smo si že razvoj Slovenskih železarn, sedaj pa poskušajmo ugotoviti, kaj danes predstavljajo v Sloveniji (tabela 3 in 4) in Jugoslaviji (tabela 5).

V tabeli 3, ki je povzeta iz lanske 26. številke »Gospodarskega vestnika«, je prikazanih deset največjih sestavljenih organizacij združenega dela. Kot vidimo, so Slovenske železarne na 3. mestu po dohodku, na 4. po povprečnem

O P I S	ŽELEZARNA JESENICE 1969	1979	ŽELEZARNA RAVNE 1969	1979	ŽELEZARNA STORE 1969	1979	PREDLO- VANJE 1979	#2
surovo jeklo	72	61	22	29	6	10	-	100
blagovna proizvodnja	69	56	18	18	13	21	5	100
realizacija	63	47	20,5	26	11,5	17	10	100
izvoz	41,5	26	50	28	8,5	32	14	100
sredstva OD	53	37	30	29	17	20	14	100
bruto akumulacija	65	45	26,5	32	8,5	14	9	100
akumulacija	17	31	74	45,5	9	12,5	11	100
sklad skupne porabe	33	36	52	33	15	12,5	18,5	100
poslovni sklad	57	51	27	27	16	12	8	100
zaposleni	52,5	37	29	28	18	19	16	100

Tabela 2

železarne zdrsnile s 3. mesta na 10., kar kaže, da po produktivnosti dela zavzemamo malo slabše mesto med najboljšimi v Sloveniji.

Oglejmo si še, kaj pomenijo Slovenske železarne v jugoslovanskem merilu (tabela 5). Tabela je narejena na osnovi podatkov, ki so bili objavljeni v 1439. številki »Ekonomske politike«.

ustvarjenem skupnem prihodku in na 10. mestu v Jugoslaviji po ustvarjenem družbenem prihodku. Ti podatki nam še potrjujejo, da je bila združitev koristna in da že dosegamo zavidljive uspehe, saj smo tudi v jugoslovanskem merilu med največjimi.

Da bi ugotovili trend našega poslovanja, si oglejmo še, kako smo bili uspešni v preteklosti. Iz

O P I S		1969	1979 ocena	79/69
surovo jeklo	ton	626.437	800.000	128
blagovna proizvodnja	ton	517.259	810.000	157
realizacija	000 din	1.522.817	13.500.000	887
izvoz	000 \$	6.123	56.000	915
sredstva OD	000 din	235.001	2.380.000	1013
bruto akumulacija	000 din	105.686	1.680.000	1570
akumulacija	000 din	10.314	680.000	6600
sklad skupne porabe	000 din	16.915	400.000	2380
poslovni sklad	000 din	876.729	8.800.000	1004
OD (zaposl.) mes	din	1.136	7.430	654
zaposleni		11.818	18.000	152

Bruto akumulacija = amortizacija + poslovni + rezervni sklad

Akumulacija = amortizacija nad predpisano + poslovni + rezervni sklad

Tabela 1

— storitvene dejavnosti: Metalurški inštitut in enota blagovnega prometa SZ;

— denarna institucija: interna banka SZ in

— delovna skupnost skupnih služb SZ.

Glede na to, da so SZ lani praznovala desetletnico obstoja, bo zanimivo ugotoviti, kakšen razcvet so doživele v tem obdobju (tabela 1). Tabela je dobljena iz publikacije »SOZD Slovenske železarne 1969—1979«.

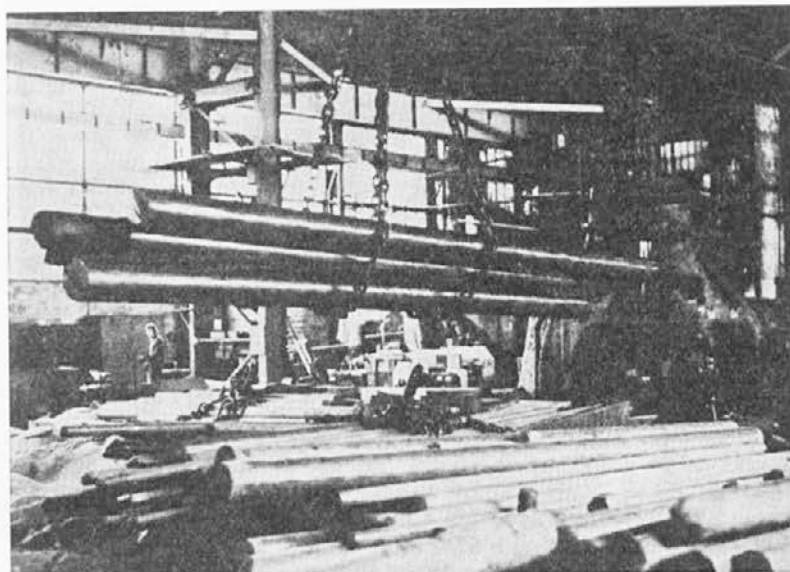
Kot je razvidno iz nje, so slovenske železarne v desetletnem obdobju povečale letno proizvodnjo jekla za 28%, blagovno proizvodnjo za 57%, realizacijo in izvoz za 9-krat, bruto akumulacijo nominalno za 15-krat, sredstva za OD 10-krat, povprečne mesečne osebne dohodke pa za 6,5-krat.

Med tem časom se je število zaposlenih povečalo za 52%, kar pomeni, da je uspešno porasla tudi produktivnost, vendar bolj gledano skozi vrednostne kot skozi naturalne kazalce.

Ker je železarna Ravne članica SOZD, nas prav gotovo zanima, koliko smo prispevali k tem dobrim poslovnim rezultatom (tabela 2). Tabela kaže, da je železarna Ravne v letu 1979 v primerjavi z letom 1969 imela razen pri izvozu, akumulaciji in skladu skupne porabe, večji procent udeležbe v skupnih rezultatih poslovanja SOZD, iz česar lahko sklepamo, da smo precej prispevali k rezultatom poslovanja SZ.

število zaposlenih in uporabljenih poslovnih sredstev in na 5. po celotnem prihodku.

Vsi navedeni podatki zgovorno kažejo, da je naša SOZD zares velika in uspešna v slovenskem merilu. Oglejmo si še, ali smo veliki tudi po produktivnosti dela, ki jo prikazujemo z dohodkom na delavca (tabela 4). Kot je razvidno iz tabele, ki prikazuje deset največjih sozdov v Sloveniji, je prejšnji seznam (tabela 3) doživel precejšnje spremembe, saj je npr. združeno podjetje Iskra zdrsnilo s 1. mesta na 17., Bivet, združena kemična industrija, pa se je s 33. povzpela na 1. mesto. Iz tabele je tudi razvidno, da so Slovenske

V kovačnici

Kot osnova kriterija za razvrstitev organizacij združenega dela v tabelo sta bila vzeta skupni prihodek, ki predstavlja plačano realizacijo, obračunano v 1978. letu, in dohodek, povečan za amortizacijo, kar približno predstavlja družbeni proizvod.

Kot je razvidno iz tabele, so SZ bile v letu 1978 na 9. mestu po

iste tabele je razvidno, da so SZ bile v letu 1977 na 11. mestu po ustvarjenem prihodku in na 8. mestu po ustvarjenem družbenem proizvodu. Na osnovi teh podatkov lahko sklepamo, da smo v letu 1978 slabše gospodarili kot v letu 1977, kljub temu da smo dosegli večji skupni prihodek. Če bi se takšen trend nadaljeval, bi

Mesto	Ime	Sedež	Dohodek v 000 din	1978 Indeks 1977	Mesto	Povprečno število zaposlenih	1978 Indeks 1977	Mesto	Uporabljena poslovna sredstva v 000 din (povprečno)	1978 Indeks 1977	Mesto	Celotni prihodek v 000 din	1978 Indeks 1977
1.	ZDRUŽENO PODJETJE ISKRA	Ljubljana	5.189.399	157,6	1.	27.573	106,6	3.	14.477.459	141,2	1.	16.269.758	127,7
2.	ZDRUŽENO ELEKTROGOSPODARSTVO SLOVENIJE	Maribor	3.914.386	200,2	5.	17.371	101,9	1.	32.663.478	125,0	11.	9.260.833	140,9
3.	SLOVENSKE ŽELEZARNE	Ljubljana	3.860.745	147,6	4.	17.784	103,1	4.	13.919.156	117,3	5.	11.798.127	122,6
4.	ŽELEZNIŠKO GOSPODARSTVO	Ljubljana	3.432.692	131,7	2.	19.640	100,4	2.	20.079.646	137,9	13.	8.303.548	125,5
5.	GORENJE	Velenje	2.946.905	163,3	3.	18.213	112,7	7.	8.097.672	208,8	3.	14.781.591	187,8
6.	SLOVENIJALES proizvodnja in trgovina	Ljubljana	2.915.406	161,4	5.	15.876	103,7	5.	9.928.418	130,4	2.	15.731.978	130,6
7.	ZDRUŽENA PODJETJA STROJEGRAĐARJE-ZPS	Ljubljana	2.706.481	132,7	9.	13.038	103,5	13.	5.184.122	125,2	14.	7.417.732	145,3
8.	ZDRUŽENA INDUSTRIJA VOZIL TAM	Maribor	2.303.576	134,5	11.	12.305	105,1	12.	5.258.930	111,2	7.	10.828.452	85,7
9.	POLIKEM - združeno podjetje kemije, gume in plastike	Ljubljana	2.135.829	143,9	10.	12.743	103,2	9.	6.426.515	124,6	8.	10.687.013	158,8
10.	GIPOSS združena gradbena podjetja	Ljubljana	2.025.956	103,2	8.	14.101	99,0	11.	5.316.861	136,2	17.	7.072.089	121,4

Tabela 3

MESTO	IME O Z D	S E D E Ž	MESTO V TABELI 3	DOHODEK NA DPLAVCA V 000 din
1.	BIVET, Združena kemična industrija	Ljubljana	33.	391
2.	FRUCTA, kmetijsko prehranska industrija, trgovina in turizem	Ajdovščina	13.	291
3.	ITC, proizvodno trgovska organizacija	Celje	25.	246
4.	AGROS, združena industrija kmetijskih strojev in opreme	Žalec	34.	242
5.	Združena cestna podjetja Slovenije	Ljubljana	26.	234
6.	IMP, industrijsko montažno podjetje	Ljubljana	16.	228
7.	ASTRA, veletrgovina, uvoz-izvoz	Ljubljana	40.	227
8.	Združeno elektrogospodarstvo Slovenije	Maribor	2.	225
9.	UNIAL, Združena industrija aluminija	Maribor	29.	219
10.	Slovenske železarne	Ljubljana	3.	217

Tabela 4

MESTO GLEDE NA SKUPNI PRIHODEK 78 77	IME O Z D	SEDEŽ	SKUPNI PRIHODEK V 000 DIN	DROŽENI PROIZVOD V 000 DIN	MESTO GLEDE NA DROŽENI PROIZVOD 78 77	POVRŠNO POSREJENA POSLOVNA SREDSTVA V 000 DIN	POVRŠNO ŠTEVILLO ZAPOLNITELN
1.	1. Industrija nafte "INA"	Zagreb	56.069.174	11.890.836	1	40.988.847	26.343
2.	4. Rudarstvo - metalurški kombinat	Zenica	38.306.316	7.784.790	2	48.944.154	36.124
3.	7. Naftna industrija "Naftagas"	Novi Sad	37.215.622	5.476.968	9	21.848.628	14.758
4.	5. Rudarsko - topilniški bazen	Bor	26.986.447	4.794.726	11	21.746.179	21.035
5.	8. "Energoinvest"	Sarajevo	25.670.096	6.039.365	5	26.246.001	34.634
6.	6. Gosudarstvo-industrijsko podjetje "Šipad"	Sarajevo	24.638.377	7.577.172	3	22.014.553	66.852
7.	3. Zavodi "Crvena zastava"	Kragujevac	23.190.953	5.941.879	6	16.423.177	38.774
8.	12. Združeni rudarski kombinat "Makmetel"	Skopje	22.747.774	4.097.951	14	22.035.300	20.859
9.	11. Slovenske železarne	Ljubljana	18.751.051	4.939.617	10	13.919.156	17.784
10.	14. Združeno podjetje "Iskra"	Ljubljana	18.739.675	5.918.723	7	14.477.495	27.678

Tabela 5

kmalu izgubili visok položaj med najboljšimi v Jugoslaviji, kajti na takšnih položajih so lahko le tisti, ki dobro gospodarijo.

Da bi dobili boljšo sliko o uspešnosti poslovanja največjih in najboljših organizacij združenega dela, bi tudi tu morali upoštevati produktivnost dela, prikazano z dohodkom na delavca. Toda tudi kljub temu nam objavljeni podatki marsikaj povedo in pomagajo k ustvarjanju določene

slike o velikosti in uspešnosti Slovenskih železarn.

Ce bi na koncu želeli podati sklepno ugotovitev, lahko rečemo, da so Slovenske železarne velike tako v slovenskem kot v jugoslovanskem merilu, če upoštevamo število zaposlenih in ustvarjeni skupni prihodek oziroma družbeni proizvod, s povečano produktivnostjo pa bi lahko postale še večje in uspešnejše.

Aleksander Jug

PISMA UREDNIŠTVU:

PRED DELAVCE S KRATKO IN JASNO INFORMACIJO

Delam kot rezkalec že okrog 15 let. Vedno govorimo, da imamo dobro strokovno službo, ki nam pripravlja razne Poročevalce oziroma dokumente — kup papirja, v katerem se dušimo. Saj nam ti dokumenti vzamejo največ ur, pri tem pa pada proizvodnja itd.

Saj je vse lepo in prav in je tudi treba pozdraviti, ker gre razvoj naprej in tudi dokumenti ne smejo mirovati itd. Jaz pa mislim tako, da bi to strokovno službo — vsaj neki procent — prestavili v proizvodnjo, pa bi več kaj dosegli in spremenili, pa tudi proizvodnja bi bila nekoliko višja in kvalitetna.

Tovariški pozdrav!

Kristi Močilnik,
TOZD industrijski noži

ODGOVOR UREDNIŠTVA

Najprej: zares smo veseli vsakega pisma delavcev. Ko jih bo v vsaki številki kaj, bo naš Fužinar tribuna delavcev.

Nato: odgovor tovariša Močilnika najbrž ne bo zadovoljil. Če bi namreč v naši železarni odkrili način, kako uspešno naprej razvijati samoupravljanje na delegatski osnovi, pa brez kupov papirja, bi bila to gotovo racionalizacija jugoslovanskega pomena, saj ni nikjer bistveno boljše kot pri nas.

Se pa tega zavedamo in se trudimo biti kratki, predvsem center za samoupravljanje in informiranje. Poglavitni vzrok za nejevoljo zaradi kupov papirja je ta, da moramo z (pre)mnogimi stvarmi na

zbore delavcev itn. Tiste osnovne pravice in dolžnosti delavcev, da namreč o vsem odločajo, si ne upamo racionalizirati iz strahu, da je ne bi hkrati krnili. Zato za zdaj ne ostane drugega, kot da smo

znotraj širine kratki. — Izboljšanje na tem področju si ometamo pomladi, ko naj bi v okviru reorganizacije začeli po tozdih delati sekretarji organov upravljanja.

ŽELEZARJI UREJAJO INFORMATIVNI FUŽINAR

Sodelavec iz tozda pnevmatični stroji je predlagal, naj bi v eni naslednjih številkih obdelali témo:

»Psihološki vpliv inflacije na vedenje delovnih ljudi.«

Zeli tudi, naj predstavnik banke ali kdo drug odgovori na vprašanje:

»Kako kroži denar, ki ga hranijo ljudje v naših bankah in hranilnicah? Za koliko ga inflacija razvrednoti?«

(Za odgovor na to vprašanje ni treba bančnega znanja: od odstotka inflacije je treba odšteti odstotek obresti, ki jih banke plačujejo na hranilne vloge.)

Sodelavcu so v našem časniku všeč:

téme o zdravju, izreki, domislice, humor, feljtoni, kritični zapisi, izvirni članki in nasveti.

Ni mu všeč: ponavljanje fotografij posameznikov, filatelija (ker je draga za mladino) in popačena (?) športna poročila.

Nobene posebne novosti ne predlaga. Ljudje naj pišejo o tistem, kar jih posebno teži. Ni nujno, da se dopisniki podpisujejo.

Zeli, naj ljudje sami pišejo o svojem delu. — No, to že dolgo želimo tudi mi.

Uredništvo

Mežiški motiv

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Prevalje komunalno bolj urejene

Zadnje dni leta 1979 smo obiskali krajevno skupnost Prevalje, kjer sta na nekatera najbolj aktualna vprašanja odgovorila **Ivan Vodovnik**, predsednik sveta, in tajnik **Jože Boštjan**.

»Kljub temu da je od leta 1979 ostalo samo še nekaj ur, lahko Prevaljčani z zadovoljstvom ugotovljamo, da je to bilo leto našega napredka, leto uspehov in zadovoljstva. Tako smo bili dokaj uspešni pri realizaciji vseh nalog, ki smo si jih zadali v začetku leta 1979,« je dejal Ivan Vodovnik.

»Naše aktivnosti so se pričele že ob referendumu za novi samoprispevek. Tako smo ob potrditvi novega 'solidarnostnega' obdobja zapisali v naše programe res najbolj nujne objekte in potrebe. Za uresničitev teh pa sta se tako svet kot skupščina KS Prevalje zelo zavzemala. In prav zato lahko ob izteku tega leta z zadovoljstvom ugotovljamo, da smo dosegli zaželene cilje. Naj naštejemo nekaj opravljenih nalog, ki so pomenile velik napor, predvsem pa napredek Prevalj.

Verjetno ni treba posebej poudarjati, kaj pomeni krajanom družbeni dom, ki je že nekaj mesecev v izgradnji. Izgradnja tega objekta je ena glavnih nalog krajevne skupnosti, saj se financira s sredstvi iz prvega in drugega krajevnega samoprispevka. Kljub zagotovljenim sredstvom je pri gradnji bilo nekaj zastojev. Prepričani smo, da bo izvajalec to zakasnitev nadoknadil v letu 1980.

Naša komisija za komunalno urejanje kraja pa se je skupno s krajevno skupnostjo posvetila predvsem asfaltiranju ulic, ureditvi razsvetljave in kanalizacije. Na tem področju smo skupaj s sredstvi KS, novega samoprispevka in SKIS naredili velik korak naprej. Uspelo nam je narediti več, kot smo si s planom zadali nalog. Zaradi tega lahko ugotovljamo, da smo bili uspešni tudi na tem področju, saj so danes Prevalje komunalno že bolj urejene. Povsem pa tudi mi nismo zadovoljni, saj so nastajali tudi problemi, za katere pa nismo bili krivi mi, ampak so težave nastopale pri drugih. Tako imam v mislih izgradnjo otroškega vrta pod Gonjami. Precej težav smo morali rešiti, preden se je gradnja sploh pričela. Tako je na pobudo KK SZDL Prevalje stopil v akcijo tudi svet krajevne skupnosti, ki je pomagal pri izbiri lokacije kot tudi pri prevzemu privatnega zemljišča. Moram reči, da nam pri KS Prevalje ni bilo vseeno, kdaj se bo vrtec pričel graditi. Na Prevaljah skoraj ni bilo zbora krajanov, na katerem ne bi obljubljali, da bo vrtec nared do konca leta 1979. Z veliko zamudo so gradbena dela stekla. Računamo, da bo novi vrtec zares zgrajen v prvi polovici leta 1980.

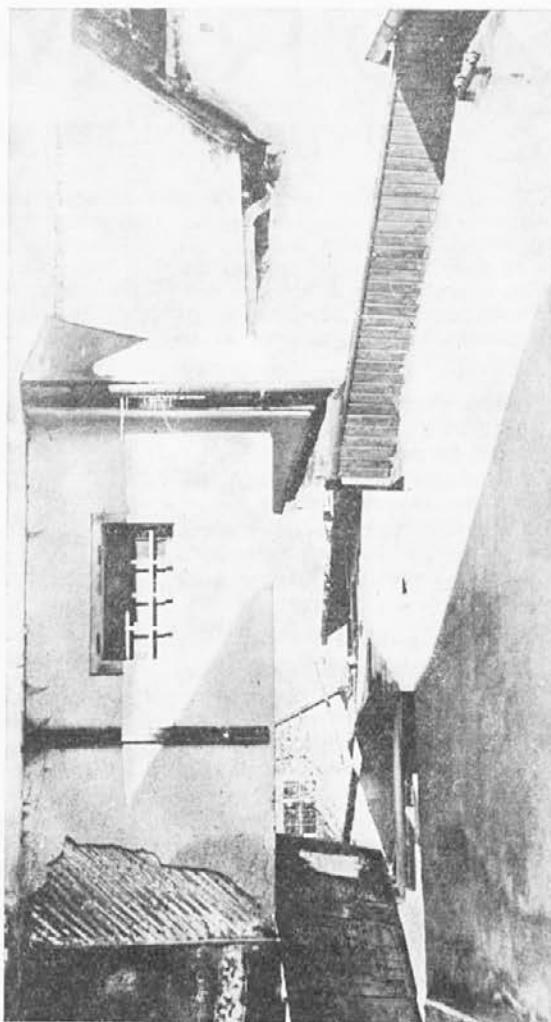
Omenil sem že, da smo imeli težave pri gradnji družbenega doma in tudi pri otroškem vrtcu. Do teh težav nedvomno ne bi prišlo, če bi naše edino gradbeno pod-

jetje v krajevni skupnosti bilo bolj dosledno pri sklepanju delovnih pogodb. Tako pa se rado dogaja, da v delo prevzame več objektov, tako stanovanjskih kot družbenih. Zelo hitro znajo nova gradbišča lokacijsko ograditi, vendar pa potem del še nekaj časa ne izvaja. Mislim, da se prav zaradi takšne prakse obnaša negospodarsko. O tem smo se že večkrat resneje pogovorili, vendar nikoli nismo bili z odgovori gradbincev zadovoljni.

»Tovariš predsednik, kaj pa načrtujete v letu 1980?«

»Za leto 1980 je naša usmeritev že začrtana iz nedokončanih nalog iz leta 1979. In sicer bomo vse sile tako fizične kot finančne strnili v eno glavnih nalog: čimprej dokončati gradnjo družbenega doma. Dokaj prisotni bomo tudi pri gradnji otroškega vrta predvsem zaradi tega, ker imamo v naši krajevni skupnosti sedaj samo polovico zagotovljenih potreb za otroško varstvo. Ker smo se v letu 1979 pri komunalni ureditvi Prevalj in zaselkov preangajirali, bomo zato v letu 1980 pri asfaltiranju ulic in drugih nalogah opravili najbolj nujna dela. Seveda ob tem ne bomo zanemarjali ureditev našega okolja. Zanj bomo namenili še dodatna sredstva. Ker se je letos gradil toplovod skozi Trg, nismo uspeli z izgradnjo otroškega igrišča. Tega bomo uredili v letu 1980. Kljub temu da v tem času plani za leto 1980 še niso sprejeti, lahko rečem, da do majhnih sprememb še lahko pride, ki pa bistveno ne smejo vplivati na naše cilje,« je ob koncu še dejal Ivan Vodovnik.

Kako pa so na Prevaljah bili uspešni pri uresničevanju krajevnih samouprave, je odgovoril Jože Boštjan, tajnik krajevne skupnosti.

Vogali

»Poleg vseh fizičnih nalog, ki jih ni bilo malo v letu 1979, smo na Prevaljah bili uspešni tudi pri uresničevanju krajevnega samoprispevka. Tako smo že v začetku leta 1979 bili zelo prisotni pri pripravi in izvedbi referenduma za novi samoprispevek. Treba pa je reči, da so tudi Prevaljčani bili o vsem dobro seznanjeni, tako o celotnem poteku kot tudi o novih programih samoprispevka. Seveda so pri tem levji delež opravila javna občila: radio Slovenj Gradec, Večer, Informativni fužinar in Delo,« je zaključil tov. Boštjan.

Franc Rotar

IZ OBČINE

Novoletni sprejem

Predsednik skupščine občine Ravne na Koroškem Rudi Vrčkovnik je tudi ob izteku preteklega leta priredil v hotelu Peca v Mežici novoletni sprejem, katerega so se udeležili predstavniki družbenopolitičnih, delovnih in kulturnih organizacij, kmetov, društev in cerkve.

Darila za ostarele krajan

Krajevna konferenca SZDL Ravne je konec preteklega leta skupaj s krajevno skupnostjo in v njej delujočimi organizacijami in društvi vodila akcijo novoletne obdaritve ostarelih in slabotnih krajanov. Tako so delegacije, v katerih so bili predstavniki krajevnih odborov ZZB NOV, RK, KS, SZDL, ZSMS, društva upoko-

jencev ter delovnih in vojnih invalidov obiskale okrog 400 ostarelih krajanov. Delegacija z Raven pa je obiskala tudi krajan, ki uživa jesen življenja v domu starostnikov v Črnečah. Ob snidenju so jim delegacije izročile skromna novoletna darila in voščilnice.

Po poteh štirinajste divizije

Zveza telesnokulturnih organizacij Ravne bo 27. januarja ob 10. uri priredila skupaj s športnimi delavci z Raven že 6. tradicionalni koroški smučarski maraton, ki bo tokrat potekal pod geslom »po poteh štirinajste«. Letošnja brez dvoma najmnogičnejša smučarska športna prireditev na Koroškem bo potekala v Kotljah na tekaški progi od Rimskega

vrelca prek Dulerja, Zerjavlj in nazaj do Rimskega vrelca. Tekmovalci bodo morali preteči 25 kilometrov, vsi udeleženci smučarskega trimskega teka pa 3 kilometre. Naj še zapišemo, da bo častni pokrovitelj letošnjega smučarskega teka Viktor Avbelj-Rudi, narodni heroj in nekdanji namestnik politkomisarja glavnega štaba Slovenije, sedaj predsednik predsedstva SR Slovenije. V častnem predsedstvu prireditve pa bodo: generalpolkovnik Ivan Dolničar-Janošič, nekdanji komisar XIV. udarne divizije, sekretar predsedstva Jugoslavije, Bojan Skrk, politični komisar Tomšičeve brigade, Stane Lavrič, propagandist Bračičeve brigade, Ivan Močnik, predsednik občinskega odbora ZZB NOV Ravne, in Gregor Klančnik, častni predsednik ZTKO Ravne. Pokrovitelj 6. koroškega smučarskega maratona pa bosta odbor XIV. divizije in kolektiv železarne Ravne.

F. R.

KITAJSKE MODROSTI

Veseli se ni nič drugega kot prenehanje žalosti.

Pogum je upanje, da bo puščica zadela drugega.

Jezik je brez nog, vendar dirka na tisoč milj.

Človeška nevhvaležnost je grob dobrodelnosti.

Kako bi lahko poznali smrt, ko še življenja ne poznamo?

Z D R A V J E

DIETA PRI KRONIČNEM ZAPRTJU

Vzroki za kronično zaprtje (72 ur izostanek ali nepopolno izločanje blata) so različni: v večini primerov gre le za slabe navade civiliziranega človeka, za pogostno in dolgotrajno zadrževanje potrebe po odvajanju ali pa dolgotrajno kašasto prehrano, ki ne vsebuje celuloze.

Splošni ukrepi proti zaprtju

1. Vsak dan ob določenem času si vzemimo čas za opravilo potrebe.
2. Zadostna telesna aktivnost, zlasti za tiste, ki opravljajo delo sede.
3. Pravilna prehrana s prednostjo tiste, ki vzpodbuja črevesno gibanje.
4. Pred vsako jedjo popijmo velik kozarec vode.

Značilnost prehrane

1. Veliko celuloze in sadnih kislin.
2. Več maščob, razen če gre za debelost.
3. Omejitve škrobnih živil.
4. Najmanj 2 litra tekočin na dan.

DOVOLJENO

Tekočine: mleko v velikih količinah, zlasti kislo mleko, jogurt, kava, smetana, ovseni kosmiči, voda, slatina, bela vina, cviček, sadjevec, pivo.

Kruh: črn, ki vsebuje mnogo otrobov — iz enotne moke.

Meso: vse vrste v majhnih količinah, po možnosti mastno.

Jajca: samo v kuhli.

Zelenjava: zelena solata, špinata, kislata repa, kumariče, buče, paradižnik, korenje, pesa, stročji fižol, pretlačene stročnice.

Maščobe: obilo, vse vrste, razen pri debelosti.

Močnate jedi: v majhnih količinah iz enotne — črne moke.

Sladkor in med: v normalnih količinah.

Krompir: majhne količine.

Sadje: okrog 1 kg na dan (breskve, pomaranče, jagode, surove borovnice, jabolka, slive).

PREPOVEDANO

Tekočine: vsi rastlinski čaji, zlasti ruski, borovničev, črna vina, zlasti dalmatinska, žganje.

Kruh: iz čiste pšenične moke.

Meso: večje količine mesa, bele ribe.

Jajca: večje količine jajc.

Zelenjave: pasirana, vse vrste zelja, ohrovt, brstični ohrovt, vse vrste suhih stročnic.

Močnate jedi: sladke jedi v večjih količinah, močnate jedi iz bele moke, riž, testenine, koruzni in ajdovi žganci, mlečni pudingi, biskviti in kreme.

Priporočamo naslednji higiensko-dietetski režim

1. Na tešče spijte velik kozarec do nate (pol ure pred zajtrkom).
2. Še v postelji pojejte eno hruško ali jabolko.
3. Takoj zatem krepite trebušne mišice (leže na hrbtu dvigujte noge 10–20-krat kvišku, kolikor gre in jih počasi spuščajte).
4. Običajen zajtrk s pravo kavo.
5. 15. min za tem pojdite v WC, če je potrebno ali ne (vzbujanje refleksa).
6. Pred kosilom in večerjo spijte velik kozarec vode ali soka.
7. Uživate čim več zelenjave in sadja.
8. Pred spanjem zaužijte nekaj suhih sliv ali fig.

Koroški zdravstveni dom
referent za zdravstveno vzgojo

stavi prisotni Pivec, izrazito pripovedno zasnovana lesena plastika s kopico dodatkov, ki pojasnjujejo prizor. V ostalih dveh plastikah Terici in Zidarju se uveljavljajo bolj realistične tendence, ki kažejo pot naprej. **Stane Brieman** črpa slikarsko motiviko iz neposredne okolice Raven, iz Vorančevih Kotelj, iz bližnjega Dravograda in z Uršlje gore. Bricmanova olja se podreajo zakonitostim realističnega upodabljanja razen kolorita, ki je včasih nekoliko romantično pobarvan. **Boštjan Franc**, predsednik raven-ske likovne skupine, je tudi zunaj Koroške uveljavljen slikar. Njegovi slikarski cikli v olju, ki nam prikazujejo koroško krajino in koroške spomenike so obšli že številne galerije po Sloveniji. Kaže, da se je Boštjanova poimpressiistična krajina, kot izpričujejo nekatera razstavljenega dela Jesenski motiv, Kebrove peči, dobila pravi impresionistični, barvno razpršen značaj z močnim razpoloženskim poudarkom, ki veje iz slikarjevih platen. Za pogled od daleč zelo enotno in pretežno iz zelenih tonov sestavljeno krajinsko sliko je na razstavi prikazal **Ferdo Godner**. Monotipija Rdeče rože **Staneta Godnerja** je primer barvno intenzivnega, kar fovističnemu načinu slikanja sorodnega slikarstva. Po drugi strani pa Bodnerjeva slika Podstrešje iz-

pričuje slikarjev smisel za detajl. Obe sliki pomenita primerno izhodišče za Bodnerjevo bodoče delo. **Štefan Bobek** je pravi risarski talent. Slikarjeve upodobitve starih koroških domačij so primeri močno razpoloženskih, v kredni komponiranih arhitekturnih objektov. Risbe Štefana Bobka bodo zaradi svoje dokumentarnosti in tehnične izdelanosti ohranile svoj pomen prav gotovo tudi v bodoče.

Opomba uredništva:

Razstavi se je z akvareli priključil tudi domačin, akad. kipar Andrej Grošelj.

O SVOBODI

Velika svoboda sestoji iz mnogih malih.

Ignazio Silone

Svoboda je zelo lepa, če se ne kupuje s samoto.

B. Russell

Nekoč so se ljudje za svobodo vzpenjali na barikade. Danes to počno za prosti čas.

W. Finck

RAZSTAVA DRUŠTVA KOROŠKIH LIKOVNIKOV

Od 21. do 28. decembra 1979 je bila v Likovnem salonu na Ravnah razstava del društva koroških likovnikov. Poglejmo, kako jo je ovrednotil umetnostni zgodovinar **dr. Cene Avguštin** iz Kranja.

Likovne rasti neke skupine ni mogoče ugotavljati od danes do jutri, za to je potreben čas, daljše obdobje, v katerem člani skupine vsak po svojih močeh in ob pomoči najrazličnejših zunanjih dejavnikov hodijo po poti likovnega zorenja — tehničnega in vsebinskega. Če primerjamo dela raven-ske samorastniške skupine, s katerimi se srečujemo na razstavi, s tistimi izpred dveh let, lahko ugotovimo velik napredek. Prav gotovo je ta uspeh v veliki meri odvisen od osebne zavzetosti posameznih likovnikov, od večjega zaupanja v lastne moči. Ta je zopet posledica napredka v tehničnem obvladanju slikarske snovi, ki so si ga ravenski slikarji in kiparji pridobili z lastnim prizadevanjem, s poglobljanjem v različne probleme likovnega izražanja, pa tudi s svojo prisotnostjo na raz-

stavah, slikarskih kolonijah in na drugih likovnih prireditvah.

Barvne impresije v akvarelu, grajene iz ploskev in strnjene v slikovite skupine uhajajo izpod čopiča **Ivana Večka**. Njegove kompozicije so omejene v merah, a morda prav zaradi tega toliko bolj privlačne in sugestivne. **Matvez Šumah** gradi v sepiji arhitekturne podobe Prežihove domačije: Prežihovo bajto in njej pripadajoče gospodarsko poslopje ali Mihev pod Uršljo goro itd. Njegove risbe ne sodijo sicer v vrsto tehnično do kraja izpiljenih arhitekturnih skic, so pa z domačnostjo napolnjeni pogledi na Prežihovino. **Franc Johman** prav tako v svojih slikah posega v stavbno zapuščino, le da se namesto risbe poslužuje olja. Prežihova »parha«, gospodarsko poslopje za spravlanje žita in sena, je slikovito dokumentirana podoba stare arhitekture, kar velja tudi za Johmanovo Kmečko domačijo pod Uršljo goro. **Zigfrid Herman** je začel svojo likovno pot kot nalvni kipar, kar dokazuje tudi na raz-

V snegu je še plot lep

S KNJIŽNE POLICE

Domača dela

Denis Poniž, Desetnice, pesniška zbirka, DZS, Lj., 90 din.

Poniževe Desetnice predstavljajo pesnika v novi, intenzivnejši ustvarjalni svetlobi, njegov suhi racionalizem se je umaknil elementarnejšemu doživljanju. Vsebinsko se v glavnem nanaša na intimni pesnikov svet.

Tone Ferenc, Satan, njegovo delo in smrt, zg. prispevki in razprave, ZB, Lj., 492 str., 327 din.

Prispevki obravnavajo fašistične zločine v času druge svetovne vojne ter posamezne partizanske akcije, pri nekaterih pa gre sploh za prvo objavo pomembnejših dokumentov z obsežnejšimi pojasnili.

Fran Saleški Finžgar, Zbrano delo — prva knjiga, DZS, Lj., 702 str.

Prva knjiga zajema prozo od gimnazijskih začetkov do konca leta 1899. Tako je v knjigi zbrana tista proza, ki bi jo lahko imenovali mladostna. Zanj je značilna raznorodnost literarnih zvrsti in pisateljevo iskanje primernih objektov.

Bratko Kreft, V ječi življenja, Neblaga igra iz zadnjih dni pesnikovega življenja, drama, ZO, Mb., 151 str., 160 din.

Avtor pravi: »V ječi življenja sem skušal v dramski obliki

prikazati zadnje tedne Prešernovega življenja, v katerih se je njegova drama pesnika in človeka spremenila v tragedijo.«

Nedvomno nam je dramatik Kreft s pričujočim besedilom pripravil prvovrsten kulturno-zgodovinski in umetniški užitek.

Prevodi

Utuj Tatang Sontani, Tambara, roman, PZ, MS, 383 str., 200 din.

Roman je zelo slikovita podoba indonezijske dežele oziroma Jave pred stoletji. Opisuje patriarhalno življenje ljudi v teh daljnih krajih, vendar brez kakšne osladne sentimentalnosti, ki jo, žal, srečamo v romanih Evropejcev, kadar pišejo o eksotičnih deželah. Knjiga je vredna branja.

Romain Rolland, Miklavž Breuignon, PZ, Lj., 268 str.

Delo je mojstrska pripoved znanega francoskega pisatelja, za katero pravi Maksim Gorki v uvodu, da je »morda najlepša knjiga naših dni.«

Mihailo Lalić, Prvi sneg, PZ, Lj., 312 str.

Knjiga novel sodobnega črnogorskega pisatelja obravnava partizansko tematiko in je pomembna obogatitev prevodov iz književnosti drugih jugoslovanskih narodov.

(Po Knjigi 79)

izvedel kombinacijo, v kateri sem mu dal mat s konjem. Osupnil je. »Bine, moraš mi oprostiti, danes nisem razpoložen za igro!« sem se opravičeval, da bi se lahko poslovil. »Vidiš, na konja si pa čisto pozabil.«

»O ne! Konji so skakalci ali skakači. Oni hitro menjavajo delovna mesta. Navadno gredo na

boljše. Gorje ti, če jim ne kažeš spoštovanja! Lahko se ti zgodi, kar se je pravkar meni.«

Ko sem odšel, sem premišljeval, da bi lahko bil Bine dober soigralec, šahist. Da, celo žal mi je bilo zanj. Moral bi izpreči tozdomsko problematiko. Vsaj doma.

- ne

VZORCI MODERNE PROZE:

Raymond Queneau

Cica v metroju

(odlomek)

V drugem nadstropju na zvo-
nec pritisne nevestica zala. Vra-
ta, ki pred njimi dražestno zvoni,
se lahko samo odprejo. Tudi vra-
ta, za katera gre, se odprejo.

»Dober dan, Lenča Mendrač,«
milo reče Marcelina.

»Ja, jesm,« reče Magdalena in
lovi sapo, ki ji je zbežljala po
stopnišču.

»Stopite no na čašico malinov-
ca,« milo reče Marcelina in jo s
tem prekine.

»Se moram še obleči.«

»Ne zdi se mi, da bi bili goli,«
milo reče Marcelina.

Magdalena zardi. Marcelina mi-
lo reče:

»Pa tudi to ne bi bilo ovira za
čašico malinovca. Ženske med sa-
bo ...«

»Že ampak.«

»Videti ste razburjeni.«

»Prejle sem se zaročila. Zdaj
vam je jasno.«

»In niste noseči?«

»Ta hip še ne.«

»Torej mi ne morete odkloniti
čašice malinovca.«

»Kako lepo znate govorit.«

»Pa res ni sile,« milo reče Mar-
celina in povesi pogled. »Vstopite
no.«

Magdalena izgruli še nekaj
zmedenih vlnudnosti in vstopi. Ko
je naprošena, naj sede, to stori.
Varuhinja ognjišča odide po ko-
zarca, bokal vode in liter mali-
novca. Slednjega siplje preudarno,
precej darežljivo svoji gostji, sebi
le za prst.

HUMOR IZ TOZDOV

ŠAHOVNICA

»Svet je velika šahovnica in
ljudje smo figure na njej!« zatr-
juje Bine, ki z užitkom prelista
vse, kar mu pride v roke. Včasih
pa tudi rad odigra partijo šaha.

In tako me je nekega megle-
nega dne povabil za šahovnico na
dom. Nisem mogel odreči, čeprav
me je smrdljiva megla že zgodaj
zjutraj spravila v slabo voljo. V
glavi sem čutil razbijanje, kot bi
kdo v njej klesal kamen. Toda če
človek pogoltne tableto in sede za
šahovnico, zatopljen v igro z ne
premočnim nasprotnikom, nekako
pozabi na neprijetnosti vsakdana.

Bine ni močan šahist, vendar
dobro pozna psihologijo. Če mu v
igri kaže slabo, poskuša na mnogo
načinov vznemirjati nasprotnika,
da bi ta potem odigral slabo po-
tezo. Največkrat začne na veliko
modrovati.

Navadno napada na kralja ne
najavim z besedo »šah«, pa se je
Bine delal, kakor da kralj ni na-
paden. Opozoril sem ga:

»Kralj je v šahu!«

Pa mi odvrne:

»Kakšen kralj neki! V katerem
času pa živiš? Glej, šahovnica je
za mene neke vrste obrat, toz ali
tozarna, kakor pač hočeš. Kralj
pa je zame ravnatelj!«

Presenečen sem bil nad takim
modrovanjem in pristavil:

»Ja, potem je pa kraljica njego-
va tajnica, ne?«

»Motiš se. Kraljico vrednotim
kot namestnika ali pomočnika
ravnatelja!«

Njegovo modrovanje me je za-
čelo malce zabavati in sem vpra-
šal:

»Ja, kaj pa, če kralj rokira?«

»To je pa takrat, ko se ravnatelj
želi spraviti na varno in dru-
ge figure bolj zaposliti. Pri tem
pa ne izgubi vrednosti ... Tako je
to. Vsaka figura ima svojo vred-
nost, če jo postaviš na šahovnico.«

»Torej imaš kmete za delavce?«
sem se pozanimal.

»Da, tako je. Glej, če kmet ali
delavec prodre do zadnje vrste na
šahovnici, postane močnejša figu-
ra in se mu lahko v službi izboljša
položaj.«

»Kaj pa se zgodi, če kmet vza-
me »en passant?«

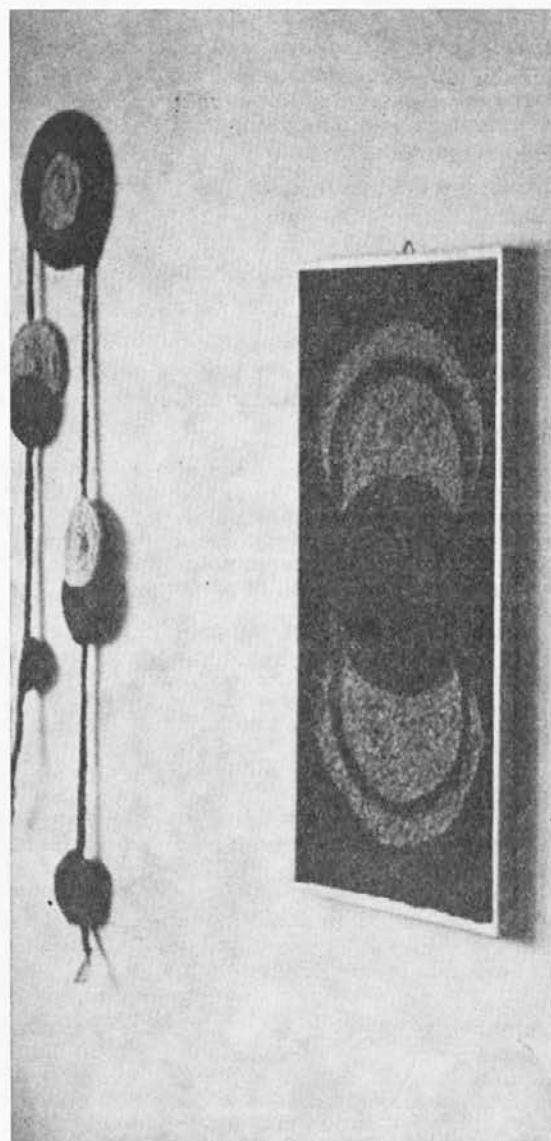
»To je pa takrat, ko je že tako
daleč napredoval na šahovnici, da
se lahko vede in jemlje tudi dru-
gače, kot je običaj. S takim sode-
lavcem ni neprijetno delati.«

»Trdnjave pa ja menda ne boš
pozabil?« sem vzdihnil.

»O, trdnjave so mojstri! Zmeraj
hočejo imeti prav in najbolj var-
no se počutijo v pisarni. Lovci pa
so kontrolorji. Z mojstri si delijo
delovne obveznosti po linijah in
diagonalah,« je hlastnil, ko sem
mu žrtvoval tekača.

Njegovo modrovanje me je za-
čelo utrujati. Zamislil sem se in

Dekoracija

Kora

»Iz previdnosti,« milo reče in se zarotniško nasmehne.

Nakar razredči napoj, ki ga srkava in se rahlo pačita.

»Torej?« milo vpraša Marcelina.

»Ja,« reče Magdalena, »kspot Gabriel je telefoniral, da bo peljal tamalo gledat njegovo točko v tisto luknjo, pa še naju, Karla pa mene, da proslavimo zaroko.«

»Se pravi, da je Karel?«

»Se zmerom boljši kot kdo drug. Resen je, pa še pozna se.«

Se naprej se nasmihata si.

»Recte, gospa Mrcelina,« reče Magdalena, »kakšen gvant naj oblečem?«

»Saj,« milo reče Marcelina, »za zaroke priporočajo belo obleko z deviško srebrnim prelivom.«

»Deviško lahko kar spustite.«

»Navada je taka.«

»Tut za v buzarantsko luknjo?«

»To stvari nič ne spremenijo.«

»To že to že, ampak kaj če jest nimam bele obleke z deviško srebrnim prelivom, kaj če nimam niti kostima, če še bluza ne štima, pa če ne paše, pa naramnice brez kopalnice, a, kaj naj pol naredim? Ja, to vas prašam, kaj naj pol naredim?«

S sklonjeno glavo težke misli misli Marcelina.

»S teboj se je nekdo pošalil,« se je nasmejal Todor.

»Ne, ni... Vem, da se bojiš, kako bodo vsi navalili, da jim posodiš,« je rekel Ferid.

»Dobro, jutri zjutraj se bova v kavarni o vsem dogovorila. Zaspam sem,« je rekel Todor.

Naslednje jutro se Todor, svečano oblečen in sveže obrt ni pokazal v službi, ampak se je napolnil naravnost v kavarno. Predtem pa je na banki dvignil dva milijona, ki ju je privarčeval v treh letih.

V kavarni je že pri vratih vsem naročil pijačo in potem sedel za Feridovo mizo.

»Vedel sem, da si pravi tovariš. Kdo bo komu, če ne svoj svojemu,« je rekel Ferid.

»Prinesel sem ti denar,« je važno začel Todor, »ampak nikomur besede.«

»Ne skrbi!«

Pod mizo je Todor predal sveženj bankovcev. Točno milijon, kakor je ta želel. Ferid je zadovoljno vstal in odšel, za njim še Todor, ko je plačal pijačo.

Isto noč so videli Todora v hotelu, kako mu strežejo trije natakarji, mu prepevata dve pevkici.

Po mestu se je takoj raznesla vest, da je Todor na nemškem lotu dobil okoli pol milijona nemških mark.

»Je resnica?« so spraševali sosede, prijatelji in sorodniki. Todor pa se je samo pomenljivo nasmihal in vsem po vrsti plačeval pijačo.

Ko ga je naslednje jutro zbudila žena, da bi šel v službo, ji je Todor zabrusil:

»Kaj ti je, žena? Da bi šel v službo po vsem tem? Kaj bo pa reklo mesto?«

(Prev. -ar)

ANEKDOTA

Violinist Isaac Stern je bil na neki zabavi predstavljen Muhamedu Aliju. »Moglo bi se reči,« je dejal Stern, »da midva opravljava isto delo — oba služiva z lastnimi rokami.«

Ali ga je pogledal z občudovanjem. »Zares ste precej dobri. Sploh nimate sala na sebi.«

Slavna pevka Yvette Guilbert je srečala Oscarja Wilda in hotela poduhovičiti:

»Gospod Wilde, nocoj imate pred seboj najgršo ženo Pariza.«

Wilde se je poklonil in odvrnil:

»Pariza? Sveta, gospa, sveta!«

Walt Disney ni imel nikakršnih iluzij o bodočnosti našega nesrečnega planeta. Nekemu novinarju, ki ga je vprašal, če bo nekega dne snemal risane filme v reliefu, je odgovoril:

»Sem že razmišljal o tem, samo ne vem, če bo svet takrat še reliefen.«

HUMORESKA:

Himzo M. Skorupan

Milijonar Todor

Začelo se je nedolžno, skoraj preveč naivno, bi rekel, ko je Todorov najboljši prijatelj Miralem sporočil povsem resno večji družbi, da je Todor zadel glavni dobiček pri športni napovedi, ni nihče slutil konca zgodbe.

»Ali veste?« je rekel Miralem važno, »da je Todor v zadnjem kolu dobil.«

Tu je Miralem malo zastal, segel po žganju, počasi izpil požirek, zakašljaval in nadaljeval:

... »da je Todor dobil nič manj in nič več...«

Miralem je ponovno premolknil, važno pogledal prijatelje in šepetaje nadaljeval:

... »deset milijonov dinarjev... Samo, prosim, ne recite mu, da sem vam to jaz povedal.«

Prisotni so vprašujoče pogledali Miralema.

»Da, da, prav deset milijonov,« je poudaril ta.

Ko so se razšli s trdno obljubo, da nihče od njih Todoru ne bo omenil dobitka, se je Ferid napolnil naravnost v Todorovo hišo.

Po daljšem zvonjenju mu je odprla Todorova žena, presenečena, da prihaja Ferid tako pozno.

»Je Todor doma?« je vprašal Ferid.

»Ja, spi,« je odgovorila zmedena žena.

»Za hip bi govoril z njim,« je rekel Ferid. V tem se je prikazal Todor:

»Kaj je, Ferid, zaboga. Odkod vendar v tem času?«

»Jaz, to, prišel... slišal sem, ampak se ti ni treba bati. Jaz ne bom nikomur črnil besede. No, veš, ko bi mi posodil milijon. Imam nekaj težav, tebi pa, vem, denar ni potreben,« je začel Ferid.

»Kakšen denar?« ga je prekinil Todor.

»Kako naj rečem,« se je zagnal Ferid, »vem, nočeš, da bi se razvedelo, ampak jaz še črnil ne bom.«

»O čem pa govoriš, Ferid?«

»Kako? Vem, da si na napovedi dobil,« je skrušeno odgovoril Ferid.

Preteklost

REKREACIJA IN ŠPORT

Dve zaporedni zmagi igralke Fužinarja

V prvih štirih kolih prve zvezne lige je ekipa Fužinarja igrala z vodilnimi ekipami in izgubila vsa srečanja. V petem in šestem kolu pa so se koroška dekleta pomerila z neposrednimi tekmičami za obstanek v prvi zvezni ligi. Pomembno je bilo gostovanje v Zemunu, ko so Ravenčanke premagale domačo Mladost s 3:2. Ta prva zmagala je bila dragocena zaradi dveh točk in predvsem zaradi dviga morale v nadaljevanju prvenstva.

V šestem kolu so igralke Fužinarja prepričljivo premagale ekipo Studenta iz Niša s 3:1. Po izenačenju v nizih 1:1 je Fužinar z igral v kompletni postavi in premočno osvojil zadnja seta s 15:16 in 15:5. Številni domači gledalci so bili navdušeni nad prikazano igro in zadovoljni, ker so naša dekleta vsaj delno odpravila osnovno napako — izvedbo servisa. Šti-

delu vodijo igralke Bleda pred Mežico in Mislinjo.

Koroška članska liga

V jesenskem delu je tekmovalo devet ekip. Prvo mesto je zaslužno osvojila ekipa Vučenice s sedmimi zmagami in enim porazom. Drugo mesto si delita Korotan in Mežica B (6:2), četrte so Dobrije (5:3), peto mesto si delijo Dravograd, Reka in Črna (3:5), predzadnje so Pameče (2:6) in zadnje Leše z eno zmagom.

Turnirji ob dnevu JLA

V Mariboru so se na tradicionalnem turnirju pomerile najboljše slovenske moške ekipe. Moška ekipa Fužinarja je že drugo leto zapored osvojila prvo mesto. Naši igralci so v prvem srečanju premagali Bled s 3:0, v drugem pa Stavbarja s 3:2.

V Braslovčah pa so prvo mesto osvojili Mežičani pred Kamnikom, Savinjsko, Šempetrom in Topolšico.

kord za mladince in absolutni rekord Slovenije.

Vočko je zmagal na 100 m delfin med mladinci. Česnikova je bila prva pri starejših pionirkah na 100 m hrbtno, Brumnova pa je na 100 m prsno osvojila prvo mesto pred klubsko rivalko Rodičevo. Pri članicah je zmagala Levčeva na 100 m delfin in 200 m mešano.

Uspešna sta bila starejša pionirja, ki sta osvojila bronasti kolajni: Pesičer na 100 m hrbtno in Sovinc na 200 m mešano. Tudi Kosova je v kategoriji starejših pionirk osvojila tretje mesto na 100 m kravl.

V Ljubljani pa so tekmovali mlajši pionirji (9—12 let). Ekipa Fužinarja je bila maloštevilna in kvaliteto slabša kot v starejših kategorijah. Čeru je osvojil 3. mesto na 100 m hrbtno, Mattersdorferjeva pa je bila dvakrat tretja — na 200 m mešano in 100 m hrbtno.

ALPSKO SMUČANJE

Pri Partizanki na Pohorju je bilo v organizaciji SK Slovenj Gradec prvo kategorizacijsko tekmovalje v veleslalomu za pionirje in pionirke vzhodne republiške regije. Koroški tekmovalci so s svojimi uvrstitvami dokazali, da so zelo dobro pripravljeni za novo sezono.

Naši tekmovalci so se uvrstili na naslednja mesta:

Mlajši pionirji: 1. Dušan Žagar, Fužinar, 2. Aleš Pustoslemšek — Mežica, 3. Pavli Čebulj, Fužinar.

Starejši pionirji: 1. Boris Maklin, Fužinar, 4. Jani Ažnoh, Fužinar, 5. Bojan Strmčnik, Mežica.

Pri mlajših pionirkah je zmagala Silovškova iz Velenja pred Mirjam Videmšek, Fužinar.

Pri starejših pionirkah je bila prva Aleksandra Kovač, Branik, pred Natalijo Fužir iz Črne.

Š. F.

ŠAH

Na zadnjem, 10. hitropoteznem turnirju za pokal »Fužinar 79« je sodelovalo 12 šahistov. Med njimi je 1. mesto osvojil H. Komarica z 9 točkami, drugi je bil N. Ristič

Boj z robotom

z 8, tretji M. Uršič 7,5, četrty D. Peruš 7, peti B. Prosenc 6,5, šesti J. Jesenek 5,5 itd.

Po vseh turnirjih za leto 1979 je osvojil naslov hitropoteznega prvaka in pokal »Fužinar 79« Ristič s 170 točkami, na drugo mesto se je uvrstil J. Jesenek s 121, tretji je Danilo Peruš s 104, četrty Herbert Komarica 92, kolikor jih ima tudi petouvrščeni Jože Žunec, vendar manjše število tretjih mest (v številu 1. in 2. mest sta enaka), šesto mesto s 73 je osvojil Bojan Prosenc, sedmo Marjan Uršič 54, osmo Andrej Erjavc 40, deveto Tone Prevorčič 25, deseto Boris Grzina 21 itd. Na vseh desetih turnirjih je osvojilo točko 22 šahistov.

V. P.

MODROSTI

Svobode ni mogoče simulirati.

S. J. Lec

Bolje je biti zaprt vase, kakor kjerkoli drugje.

Pavle Kovačević

Svoboda je pravica, da delaš to, kar ne škoduje drugim.

Lacordaire

Ni težko igrati, težko je nehati igrati.

Poljski pregovor

Ob vlečnici

ri osvojene točke in trenutno sedmo mesto pomenijo »zeleno luč« za obstanek v prvi zvezni ligi in potrditev napovedi igralke in trenerja Fužinarja, da ne bodo samo porazi, temveč tudi zmage. V preostalih treh kolih jesenskega dela prvenstva bo Fužinar igral z Reko, Vukovarjem in zadnjeuvrščeno ekipo Partizana iz Sremskih Karlovcev. Po prikazani igri lahko pričakujemo, da bo ženska ekipa v treh nastopih dobila najmanj še eno tekmo.

DRUGA ZVEZNA LIGA — MOŠKI

Podvig Mežice in poraz Fužinarja

V zadnjem kolu moške lige sta obe koroški ekipi gostovali. Fužinarji so igrali v Sisku proti Metalcu in prepričljivo izgubili s 3:0. Mežica pa je z zmago v Karlovcu naredila največje presenečenje v drugi ligi z zmago nad domačimi s 3:2. Ta par točk pomeni za Mežico praktično obstanek v drugi zvezni ligi. Po jesenskem delu je Fužinar četrty, Mežica pa sedma.

Ženska republiška liga

V zadnjem kolu sta zmagali obe koroški ekipi. Mežičanke so premagale Kočevje, Mislinja pa Tabor iz Ljubljane. Po jesenskem

NAMIZNI TENIS

Zvezna pozitivna turnirja za mladince in mladince

Na Ravnah so se pomerile najboljše jugoslovanske mladince v dveh skupinah. V prvi je zmagala Ojstrškova iz Ljubljane, med dvanajstimi tekmovalkami je osvojila Ačkova osmo mesto. V drugi skupini se je Trbižanova uvrstila na četrto, Logarjeva pa na šesto mesto.

V Dugi Resi pa so tekmovali najboljši jugoslovanski mladinci. Zmagal je Rizvanović, naša mladince pa sta se solidno uvrstila. Pavič je bil odličan tretji, Janežič pa med dvanajstimi igralci osmi. V drugi skupini pa si deli Riki Ginter 4. do 7. mesto skupno z Likarjem.

PLAVANJE

Na plavalnih mitingih v počastitev dneva JLA, ki sta bila v Ljubljani in Kranju, so slovenski plavalci pokazali, da so dobro pripravljeni za naslednjo sezono. V Kranju so tekmovali starejši pionirji, mladinci in člani. Pri plavalcih Fužinarja je bil najboljši Miran Kos, ki je zmagal na 200 m mešano in 100 m hrbtno. V tej disciplini je postavil državni re-

Na DTK

Nesreče pri delu v decembru

Borovnik Marjan, TOZD kovačnica — pri brušenju kovancev na stabilnem brusilnem stroju mu je eden zdrsnil z nastavka k brusilnemu kolutu, pri čemer si je obrusil hrbtno stran leve roke.

Silvo Senovršnik, TOZD jeklolivarna — pri brušenju ulitkov mu je priletel tujek iz zaščitnih očal v desno oko.

Veronika Kuserbanj, TOZD jeklolivarna — na poti iz garderobe do delovnega mesta je nerodno stopila, pri čemer si je izvinila levo nogo v gležnju.

Ida Kotnik, TOZD jeklolivarna — pri postavljanju jedra pod napravo za sušenje je predčasno vklopila stroj, pri čemer ji je odtrgalo delček sredinca ter stisnilo prstanec.

Drago Vinšek, TOZD jeklolivarna — pri čiščenju 40 t ponovce s kisikom je ta zaradi slabega tesnjenja na spoju izhajal, pri tem je prišlo do vžiga, pri čemer je dobil opekline po stegnu desne roke.

Jože Kotnik X., TOZD valjarna — pri rezanju odpadnega železa ga je odrezani del udaril po čelu.

Leopold Videtič, TOZD valjarna — pri zapenjanju zaboja na žerjavno verigo ga je ta stisnila za levo roko ter mu poškodovala prstanec.

Anton Šteharik, TOZD kovačnica — pri zapenjanju avtomatskih klešč na kavelj žerjava si je poškodoval prstanec leve roke.

Franc Preloger, TOZD jeklolivarna — pri razkladanju zaboja s kamiona mu je ta zdrsnil na desno nogo ter mu poškodoval nart.

Branko Erjavec, TOZD jeklolivarna — pri obračanju ulitka mu je ta padel na nart leve roke.

Rudolf Pšeničnik, TOZD valjarna — pri zlaganju križnih vodil mu je stisnilo prstanec desne roke.

Leopold Videtič, TOZD jeklolivarna — pri zapenjanju modelne plošče ga je žerjavna veriga stisnila za sredinec in mezinec desne roke.

Ivan Paradiž, TOZD jeklolivarna — pri čiščenju delovnega prostora z grabilcem mu je stisnilo sredinec leve roke.

Marjan Abraham, TOZD jeklolivarna — pri vstavljanju obdelovanca v brusilni stroj se je vbodel v kazalec leve roke.

Olga Kotar, TOZD jeklolivarna — pri potiskanju livarskega okvira na valjčnici ga je okvir stisnil za koleno desne roke.

Andrej Čekon, TOZD jeklolivarna — pri potiskanju livarskega okvira na valjčnici ga je okvir stisnil za koleno desne roke.

Ante Grgič, TOZD jeklolivarna — med zapenjanjem kokile ga je žerjavna veriga stisnila za kazalec desne roke.

Zdenko Debelak, TOZD jeklolivarna — pri obračanju ulitka se mu je ta skotalila na levo roko ter mu poškodoval kazalec.

Pongrac Plemen, TOZD valjarna — pri zategovanju podstavka na valjarskem ogrodju mu je zdrsnil matični ključ, pri čemer si je poškodoval sredinec leve roke.

Milan Brežnik, TOZD jeklovlek — pri koničenju žice ga je ta udarila po očesu.

Štefan Jurovič, TOZD kovačnica — na stopnicah mu je spodrsnilo ter si je pri padcu poškodoval levo nogo.

Knez Jože, TOZD transport — med prečkanjem jaška za popravila avtomobilov mu je zdrsnilo, tako da je padel v jašek in pri tem udaril z desno nogo po betonski stopnici.

Maks Pušnik, TOZD energija — pri nakladanju odpadne pločevine na viličarja je z roko zadel ob oster rob pločevine in si pri tem poškodoval sredinec na levi roki.

Franc Johman, TOZD priprava proizvodnje — pri odlaganju lesene modelne plošče v skladišču modelov mu je del modela padel na nart leve noge.

Jože Grabner, TOZD kontrola kakovosti — na poti iz pisarne v obrat, kjer opravlja kontrolo odkovkov, je padel in si pri tem poškodoval obraz.

Ivan Krenker, TOZD priprava proizvodnje — pri nameščanju lamele iz valjanega materiala na stolice za razrez na krožni žagi so se mu lamele prevrnile na nart leve noge.

Ivan Paradiž, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri ročnem transportiranju kovinske plošče za 35 t ogrevno peč mu je plošča zdrsnila z valja, pri čemer je dobil udarec na nart desne noge.

Branko Ferlin, TOZD stroji in deli — pri prelaganju obdelovanca mu je eden zdrsnil in mu poškodoval hrbtno stran desne roke.

Zdravko Iglič, TOZD kovinarstvo — pri preizkusu levega okvira mu je ta zdrsnil in mu poškodoval mezinec na levi roki.

Franc Marovt, TOZD kovinarstvo — pri nastavljanju frontarja, ko je nastavljal faze, ga je distančnik stisnil k čeljustim in si je pri tem poškodoval kazalec na levi roki.

Stanko Robnik, TOZD kovinarstvo — pri prelaganju pločevine se je porezal nad zapestjem desne roke.

Andrej Hölel, TOZD stroji in deli — pri ročnem brušenju kalupa za zunanjo traktorsko gumo mu je padel tujek v levo oko.

Zdravko Glavica, TOZD pnevmatični stroji — pri vrtanju matice RK 28 mu je odbilo vpenjalno pripravo, ki ga je udarila v bok.

Bogdan Peruš, TOZD industrijski noži — pri prelaganju materiala se mu je ta sesedel in mu poškodoval zapestje leve roke.

Čapelnik Herman, TOZD rezalno orodje — pri pritrditvi orodja v rezkalni stroj si je zvil desno roko v zapestju.

Rajko Rednak, TOZD vzmetarna — pri popravilu transportnega traku mu je stisnilo prstanec in sredinec desne roke med zobato kolo in verigo.

Elica Viedner, TOZD pnevmatični stroji — z roko je prijela obdelovanec, ki se je še vrtel, in si pri tem na nožu poškodovala sredinec leve roke.

Zdenka Zagernik, TOZD stroji in deli — pri nameščanju verige in kavlja za dvig valja z žerjavom ji je stisnilo sredinec leve roke.

Franc Rožej, TOZD stroji in deli — pri brušenju spiralnih svedrov se je brusilna plošča razletela. Del plošče mu je poškodoval levo roko.

Ferdo Voler, TOZD kovinarstvo — pri prenašanju kosov mu je tujek poškodoval desno oko, ker je sodelavec brusil v neposredni bližini.

Jože Dretnik, TOZD stroji in deli — pri privezovanju obdelovanca je jeklena vrv popustila. Obdelovanec je zdrsnil in delavcu poškodoval prstanec na desni roki.

Milan Ravnjak, TOZD vzmetarna — pri kovičenju vzmetnega lista se je oddrobil drobci od trna za kovičenje in delavcu presekala zgornjo ustnico.

PRILOŽNOSTNE ZNAMKE »DONAVSKA KONFERENCA«

Skupnost jugoslovanskih PTT je izdala serijo priložnostnih pošt-nih znamk za dve vrednosti na temo »donavska konferenca«, na kateri so prikazani rečni parniki, in sicer:

4,90 dinarja — Delgrad, 10,00 dinarjev — Srbija.

Po končani 2. svetovni vojni je bilo z mirovno pogodbo z Romunijo, Bolgarijo in Madžarsko določeno, naj bo svobodna plovba po Donavi enaka za vse trgovske ladje vseh držav na svetu in da bodo vse potrebne takse, ki bodo plačane, enake za vse države. To načelo je bilo formalno sprejeto tudi s konvencijo, sklenjeno v Beogradu med obrežnimi državami leta 1948. Istega leta ob tej donavski konferenci je jugoslovanska poštna uprava izdala serijo 4 priložnostnih znamk. Motivi, ki so prikazani na letošnji seriji znamk o tej temi, predstavljajo tele parnike:

Delgrad je bil naš prvi parnik, ki je leta 1862 zaplul po Donavi pod srbsko zastavo. Spada med prve sodobne ladje domače rečne flote in je bil pionir plovne parka srbskega ladjarskega društva. Delgrad je bil kupljen v Rusiji. Prva svetovna vojna je uničila veliko ladij domače rečne flote, med katerimi je bil tudi Delgrad.

Srbija je parnik, ki je zaplul po Donavi na začetku tega stoletja in spada med najmočnejše parne remorkerje — vlačilce na Donavi. Svojo življenjsko dobo je prebil v glavnem na območju divje derdapske soteske, zato šteje za izrazit derdapski vlačilec. Zgrajen je bil leta 1917 v Nemčiji. Srbija je bila umaknjena iz rednega prometa zaradi dotrajanosti, njena zadnja plovba pa je bila 20. oktobra 1972.

Motive za to serijo je izbral Miodrag Blagojević, medtem ko je likovno rešitev podal Dušan Lučič. Znamke so bile natisnjene v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 9, v prodajo so prišle 14. decembra 1979.

Istega dne je dal biro za poštne znamke in tisk v prodajo priložnostni ovitek za 2,50 dinarja, oziroma ovitek prvega dne FDC za 17,40 dinarja. f. u.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem SGV, posebno skladiščnikom, pripravi dela ter sindikalni organizaciji za prejeta darilo in izkazano pozornost. Iskrena hvala ing. Hrastniku za lepe besede.

V novem letu 1980 želim vsem skupaj obilo zdravja ter mnogo uspehov pri delu.

Alojz Peče

Čas suhih rož

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. novembra 1979 do 20. decembra 1979

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Dravec Martin	5. 11. 1959	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
2.	Filipančič Matjaž	21. 2. 1959	KV strugar	jeklovlek	iz JLA
3.	Grabner Melita	18. 12. 1959	SŠ gimnazija	komerciala	prva zaposlitev — za določen čas
4.	Hermonko Miran	1. 7. 1957	SŠ met. tehnik	jeklarna	iz JLA
5.	Jakovec Vlado	5. 2. 1959	KV strojni kovač	kovačnica	iz JLA
6.	Jeseničnik Beno	8. 3. 1959	KV str. ključavničar	SGV	iz JLA
7.	Kajnih Ivan	27. 6. 1959	KV finomehanik	ETS	iz JLA
8.	Konečnik Izidor	14. 3. 1959	KV str. ključavničar	SGV	iz JLA
9.	Košutnik Dušan	14. 1. 1961	KV obr. električar	ETS	iz šole
10.	Kotnik Drago	3. 8. 1958	SŠ met. tehnik	valjarna	iz JLA
11.	Kotnik Vladislav	26. 9. 1953	NK delavec	kovačnica	iz druge delovne organizacije
12.	Kralj Anton	13. 6. 1959	NK delavec	kalilnica	iz JLA
13.	Krivec Vlado	16. 6. 1958	KV avtomehanik	transport	iz JLA
14.	Kumer Jože	3. 3. 1955	NK delavec	jeklovlek	ponovna zaposlitev v ŽR
15.	Lazarevič Dimitrij	31. 1. 1959	NK delavec	kovačnica	iz druge delovne organizacije
16.	Laznik Drago	10. 2. 1959	NK delavec	ETS	iz JLA
17.	Mešl Jože	25. 12. 1959	KV strugar	SGV	iz JLA
18.	Milovanovič Ivan	5. 7. 1958	NK delavec	kovačnica	iz druge delovne organizacije
19.	Mravljak Tonček	14. 6. 1957	NK delavec	priprava proizvodnje	iz druge delovne organizacije
20.	Novak Danilo	7. 2. 1958	KV dimnikar	stroji in deli	iz JLA
21.	Pastirk Darinko	12. 11. 1959	SŠ str. tehnik	priprava proizvodnje	iz JLA
22.	Piko Ferdo	14. 5. 1959	KV zidar	SGV	iz druge delovne organizacije
23.	Piko Milan	14. 5. 1959	NK delavec	jeklolivarna	iz JLA
24.	Potočnik Jože	7. 11. 1957	SŠ met. tehnik	jeklolivarna	iz JLA
25.	Rahten Jože	18. 4. 1959	KV strugar	rezalno orodje	iz JLA
26.	Ristič Risto	6. 11. 1952	KV šofer	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
27.	Rožej Mirko	23. 10. 1961	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
28.	Sirk Erih	2. 5. 1958	SŠ ekon. tehnik	DS za finance	iz JLA
29.	Sovič Herman	18. 3. 1959	KV str. ključavničar	stroji in deli	iz JLA
30.	Šteharik Jože	7. 2. 1958	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
31.	Tomič Drago	23. 11. 1959	KV ključavničar	rezalno orodje	iz JLA
32.	Veber Štefan	21. 12. 1959	KV strugar	pnevmatični stroji	iz JLA
33.	Perčič Stjepan	6. 10. 1959	NK delavec	jeklolivarna	iz JLA

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Kam je odšel
IZGUBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Alič Ismet	21. 4. 1933	VK talilec	jeklarna	dana odpoved
2.	Bajo Frano	9. 5. 1955	NK delavec	jeklarna	v JLA
3.	Barl Verona	9. 1. 1926	NK delavka	jeklolivarna	invalidska upokožitev
4.	Čas Janko	20. 12. 1932	KV električar	ETS	samovoljna zapustitev dela
5.	Đorđević Đorđe	18. 6. 1955	NK delavec	jeklarna	samovoljna zapustitev dela
6.	Drozg Jožef	10. 8. 1932	NK delavec	valjarna	invalidska upokožitev
7.	Ferlež Janez	20. 7. 1960	KV ključavničar	rezalno orodje	v JLA
8.	Gabrovec Andrej	27. 11. 1927	NK delavec	kovačnica	starostna upokožitev
9.	Geršak Edvard	8. 8. 1961	NK delavec	pnevmatični stroji	samovoljna zapustitev dela
10.	Glavica Mirko	8. 7. 1960	SŠ strojni tehnik	kontrola kakovosti	v JLA
11.	Golob Stanko	1. 5. 1954	VŠ dipl. ekonomist	komerciala	v JLA
12.	Janković Mladen	8. 10. 1961	NK delavec	jeklolivarna	v JLA
13.	Jeromej Silvo	8. 9. 1957	NK delavec	jeklolivarna	umrl
14.	Jovanović Vladimir	7. 10. 1948	NK delavec	jeklolivarna	potek pogodbe
15.	Jović Đoko	10. 6. 1942	NK delavec	jeklolivarna	odj. v poskusni dobi
16.	Kebić Vahid	10. 9. 1957	NK delavec	jeklolivarna	potek pogodbe
17.	Klančnik Alojz	7. 6. 1926	SŠ strojni tehnik	kovačnica	umrl
18.	Kos Jožefa	16. 2. 1958	NK delavec	SGV	potek pogodbe
19.	Kolar Milan	24. 2. 1954	KV kovač	kovačnica	umrl
20.	Konečnik Bojan	18. 1. 1959	KV ključavničar	energija	dana odpoved
21.	Krajnc Avgust	2. 2. 1954	VŠ dipl. inž. str.	DS za gospod.	v JLA
22.	Marzel Jože	15. 3. 1928	NK delavec	jeklarna	invalidska upokožitev
23.	Medvoz Marjan	2. 11. 1959	SŠ elektrotehnik	ETS	v JLA
24.	Miševski Rače	7. 10. 1954	NK delavec	valjarna	samovoljna zapustitev dela
25.	Naglič Viljem	1. 5. 1957	NK delavec	jeklarna	samovoljna zapustitev dela
26.	Naglič Zvonko	12. 6. 1960	KV obr. električar	ETS	v JLA
27.	Peče Alojz	30. 10. 1924	VK trg. poslovođa	SGV	starostna upokožitev
28.	Pogorevčnik Cveto	14. 5. 1961	KV talilec	jeklarna	v JLA
29.	Pori Jože	19. 2. 1922	VK kovnostrugar	stroji in deli	invalidska upokožitev
30.	Radojevič Milorad	25. 9. 1955	NK delavec	jeklolivarna	potek pogodbe
31.	Razdevšek Milan	10. 5. 1959	KV avtomehanik	SGV	v JLA
32.	Razgoršek Franc	20. 12. 1950	PK rezkalec	stroji in deli	samovoljna zapustitev dela
33.	Rožej Anton	23. 1. 1960	KV str. ključavničar	SGV	v JLA
34.	Rožman Janez	7. 12. 1924	NK delavec	valjarna	starostna upokožitev
35.	Sekavčnik Karel	16. 11. 1919	NK delavec	stroji in deli	invalidska upokožitev
36.	Senica Gregor	18. 4. 1960	KV str. ključavničar	SGV	v JLA
37.	Skitek Zdenko	23. 8. 1960	KV strugar	rezalno orodje	v JLA
38.	Smrečnik Vincenc	11. 4. 1957	NK delavec	jeklolivarna	v JLA
39.	Smonkar Miroslav	10. 2. 1960	NK delavec	stroji in deli	v JLA
40.	Svenšek Jože	13. 2. 1960	KV str. ključavničar	stroji in deli	v JLA
41.	Stefančič Zvonko	10. 9. 1961	KV str. kalupar	jeklovlek	odj. v času poskusne dobe
42.	Šteharik Peter	11. 7. 1960	SŠ strojni tehnik	priprava proizvodnje	v JLA
43.	Vodopivec Karel	7. 3. 1925	KV ključavničar	stroji in deli	invalidska upokožitev

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJA

Pridobili lastnost delavca

3 SŠ metalurški tehniki
1 SŠ strojni tehnik
1 SŠ ekonomski tehnik
1 SŠ gimnazija
4 KV strugarji
1 KV kovač
1 KV finomehanik
4 KV strojni ključavničarji
1 KV obratni električar
1 KV avtomehanik
1 KV dimnikar
1 KV zidar
1 KV šofer
12 NK delavcev

Izgubili lastnost delavca

1 VŠ dipl. ekonomist
1 VŠ dipl. inženir strojništva
3 SŠ strojni tehniki
1 SŠ elektro tehnik
2 VK kovinostrugarja
1 VK topilec
1 VK trgovski poslovodja
2 KV električarja
1 KV kovač
6 KV ključavničarji
1 KV talilec
1 KV avtomehanik
1 KV strojni kalupar
1 PK rezkalec
20 NK delavcev

Jože Marzel, roj. 15. 3. 1928, v železarni od 1. 8. 1963 v tozd jeklar-
na, nazadnje kot avtogeni rezalec.
Inval. upokojen 6. 12. 1979.

Jožef Drozg, roj. 10. 8. 1932, v železarni od 20. 9. 1954 v tozd valjarna, nazadnje kot rezalec na torni žagi. Inval. upokojen 11. 12. 1979.

NAŠI UPOKOJENCI

Jože Pori, roj. 19. 2. 1922, v železarni od 31. 3. 1937, nazadnje kot vodja orodne službe in notr. transporta. Inval. upokojen 30. 11. 1979.

Andrej Gabrovec, roj. 27. 11. 1927, v železarni od 6. 12. 1950 v tozd kovačnica, nazadnje kot pomočnik orodnega kovača. Star. upokojen 30. 11. 1979.

Janez Rožman, roj. 7. 12. 1924, v železarni od 16. 9. 1953 v tozd valjarna kot ogrevalce OFAG peči. Star. upokojen 30. 11. 1979.

Karel Vodopivec, roj. 7. 3. 1295, v železarni od 21. 4. 1947 v tozd stroji in deli kot ključavničar. Inval. upokojen 30. 11. 1979.

Alojz Peče, roj. 30. 10. 1924, v železarni od 16. 9. 1969 v SGV kot skladiščni delavec. Star. upokojen 31. 10. 1979.

Verona Barl, roj. 9. 1. 1926, v železarni od 16. 7. 1973 v tozd jeklovilarna kot brusilka. Inval. upokojena 8. 12. 1979.

RAZNA LJUDSTVA — RAZNI OBIČAJI

O novoletnih voščilnicah imamo vsak svoje mnenje. Eneemu so všeč pujski, podkve in dimnikarji, drugemu reprodukcije umetniških del, mnogim to, kar je vmes. Tako je pri nas, podobno v sosednjih državah, nekoliko drugače pa v ZDA. Tam lahko namreč ljudje izbirajo tudi med voščilnicami z napisi:

»Našemu šefu...« »Našemu imenitnemu šefu...«

»Moji ženi...« »Moji čudoviti ženi...« pa celo:

»Naši kužki vašim...« — Brez komentarja!

Na domiselni način pa sta dva naša državljana lani voščila naši komerciali — seveda s prošnjo za značke, obeske, svinčnike itn. Kam vse sta tako pisala, niti ni važno. Poglejmo raje besedilo! — Morda bo komu tudi všeč.

Ja i mali sine moj
šaljemo vam pozdrav svoj
i uz njega iskrene želje
za vašo radost i veselje.
Za uspehe radne još veće
i puno, puno svima sreće.

Neka godina 1980 sretna bude za vas i sve radne ljude.

Nek vam je uspješna cijela godina vašeg 30 tog jubileja. Neka vam podjetje brže hita samoupravljačkim putem druga Tita.

AFORIZMI

Z delitvijo dela bomo prišli do še boljših rezultatov dela. A ne z delitvijo: »Jaz tebi — ti meni.«

Ne iščimo, tovariši, krivcev med seboj. Iščimo usmeritve med nami!

Vrnite se, tovariši, v bazo po izteku mandata. Vrnite se, samo ne — v referatu!

Nekateri pridobivajo dohodek z znojem in delovno knjižico, nekateri z »bolovanjem« na zasebni parceli, mnogi pa z debelimi honorarji.

Fotografije za to številko so prispevali: F. Kamnik, F. Rotar, propagandna služba in oddelek za informiranje.

Smer vožnje neznana